

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O.P.S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

KOMUNÁLNÍ POLITIKA V TÁBORSKÉM REGIONU

COMMUNAL POLICY IN THE REGION TÁBOR

Autor práce: Jiří ŠTRUDL
Studijní obor: Regionální studia
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: Doc. Dr. Lubomír Pána, Ph. D.
Katedra: Katedra společenských věd

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci. Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Doc. Dr. Lubomíru Pánovi, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

ŠTRUDL, Jiří. *Komunální politika v Táborském regionu: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2014. 63 s. Vedoucí bakalářské práce: Doc. Dr. Lubomír Pána, PhD. D.

Klíčová slova: komunální politika, Evropská unie, táborský region, Tábor, nezaměstnanost, kvalita života.

Bakalářská práce se zabývá komunální politikou v České republice, Evropské unii, Francii a Německu. Zejména analyzuje komunální politiku v táborském regionu. Zjišťuje názory občanů na život v Táboře a spokojenost občanů s radnicí, jak se vyrovnává s ožehavými problémy města, jakými je nezaměstnanost.

Teoretická část práce porovnává kompetence obecních zastupitelstev a postavení starosty v České republice, Francii a Německu. Zmiňuje se o reformách, které ve zkoumaných státech proběhly. Charakterizuje táborský region a jeho strategický rozvoj. Popisuje město Tábor, jeho historii, současnost a volební program současné koalice.

Praktickou část práce reprezentuje výzkum provedený mezi obyvateli města Tábor. Výsledkem ankety je souhlasné stanovisko dotazovaných s větším zapojením vedení města na řešení nezaměstnanosti v Táboře a jeho okolí.

ABSTRACT

ŠTRUDL, Jiří. *Communal policy in the region Tábor: Bachelor thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2014. 63 p. Supervisor: Doc. Dr. Lubomír Pána, PhD. D.

Keywords: municipal politics, European Union, Tábor region, Tábor, unemployment, quality of life

The bachelor's thesis deals with constitution of the European Union, with accession of the Czech Republic to the European structures and with municipal politics in the Czech Republic, France and Germany. It informs about the Tábor region and it looks in history and present of the South Bohemian town Tábor. The aim of the thesis is to ascertain the inhabitants' opinion about the life in Tábor and the inhabitants' their contentment with administration of the town and with the way how unemployment in the town is being solved.

The theoretical part of the thesis contains the way of elections for municipal councils in the Czech Republic and it compares it with the countries which were important for the formation of the European Union, France and Germany. It characterizes the Tábor region and the town Tábor.

The practical part of the thesis is represented by the research made among the inhabitants of the town Tábor. Its result is the agreement with the added involvement of the town in solving of unemployment in Tábor and its surroundings.

OBSAH

ÚVOD	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Komunální politika v České republice.....	12
2.1 Česká republika.....	12
2.2 Obec	13
3 Komunální politika v Evropské unii.....	18
3.1 Základy Evropské unie.....	18
3.2 Evropská unie a Česká republika	20
3.3 Komunální politika ve Francii	23
3.4 Komunální politika v Německu	26
4 Komunální politika Táborského regionu a její vliv	29
na kvalitu života v Táboře a okolí.....	29
4. 1. Táborský region	29
4.2 Tábor	31
4.3 Komunální politika města Tábor a jeho priority	35
5 Výzkum o kvalitě života v Táboře a okolí.....	37
5.1 Nezaměstnanost ve městě Tábor a její srovnání s dalšími regiony.....	37
5.2 Dotazníkové šetření v Táboře	41
5.3 Shrnutí výsledků dotazníkového šetření	45

ZÁVĚR.....	47
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	50
SEZNAM PŘÍLOH.....	56
PŘÍLOHY	57
Příloha č. 1 – Mapa samosprávného členění České republiky.....	57
Příloha č. 2 – Mapa států v Evropské unii	58
Příloha č. 3 – Mapa Francie a její samosprávné členění	59
Příloha č. 4 - Mapa Spolkové republiky Německo s členěním na spolkové země .	60
Příloha č. 5 - Mapa Jihočeského kraje se statistickým členěním na okresy.....	61
Příloha č. 6 - Mapa Tábořského regionu	62
Příloha č. 7 – Mapa Moravskoslezského kraje.....	63
Příloha č. 8 – Mapa Bruntálského regionu.....	64
Příloha č. 9 Dotazník pro obyvatele města Tábor	65

ÚVOD

Cílem práce je porovnávat komunální politiky v Evropské unii, Francii, České republice a v Tábořském regionu. Termín „region“ je v současném politologickém a evropském diskursu jedním z nejčastějších. Regiony představují významné historické, politické, ekonomické, kulturní či sociální jednotky, které zásadním způsobem promlouvají do politického procesu. Společenskovědní disciplíny stojí před výzvou definovat region a s tím související pojem regionalismus. Na druhé straně existuje velké množství definic regionu či regionalismu. Pro zpracování bakalářské práce bylo třeba zvolit určité segmenty regionalismu, protože různých přístupů a definic regionu existuje velké množství. Tyto dva pojmy představují politické procesy, které v posledních desetiletích významným způsobem ovlivňují vývoj Evropy, Evropské unie a jejich členských států.¹ Problematika Evropské unie a jejího působení se od doby „sametové“ revoluce stala jedním z důležitých témat politické reality a kultury v České republice. Vyplývá to z procesu začlenění České republiky do struktur Evropské unie i s možností vlastního přispění jejich podobu ovlivňovat. Jak se dívají na Evropskou unii běžní občané a je pro ně příležitostí, nebo hrozbou? Jak Českou republiku vnímá zahraničí? Jaký je vývoj postojů lidí a jak ovlivňuje Evropská unie regiony a komunální politiku?

Oživení regionálních politických proudů v druhé polovině 20. století vedly k renesanci a emancipaci významných evropských regionů. Evropský integrační proces našel v regionech přirozeného spojence v procesu oslabování monopolů národního státu a narostl význam regionálních samospráv. Nelze však chápat regiony jen jako spojenectví proti národnímu státu, ale byly to právě struktury a politiky evropských společenství, které reflektovaly neschopnost či nepřipravenost některých národních států provést strukturální změny, jež by odstranily a zmírnily propast mezi centry a regionálními periferiemi v těchto státech. Podpora regionalizace států ze strany bruselských struktur se někde více a někde méně spojil se zájmem periferních regionů. Regiony se i díky působení Evropské unie staly součástí víceúrovňového modelu vládnutí, který byl v demokratizačních, decentralizačních a subsidiarizačních procesech nastolován od 70. let 20. století do současnosti v rámci Evropského společenství. Některé regiony využily diskusi o novém institucionálním rámci evropského

¹ CABADA, L. a kol. Evropa regionů. In CABADA, L. *Možnosti a limity výzkumu evropského regionalismu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 5-6. ISBN 978-80-7380-163-2.

integračního procesu a vytvořily předpolí pro posilování pozice na úkor národních států. Tyto snahy byly v posledních letech utlumeny z obavy, že by se některé regiony chtěly stát samostatnými státy. Přesto Evropská unie nadále rozvíjí své regionální politiky v rovině hospodářské, politické a kulturní. V současné době o představě „Konfederativní Evropy regionů s širokou kulturní autonomií regionů“ často hovoří například vlámská politická reprezentace. Přesto lze těžko hovořit o homogenní „Evropě regionů“, protože mezi jednotlivými regiony nacházíme velmi odlišné charakteristiky a zájmy. Jen stěží si lze představit jejich společnou koordinovanou aktivitu.²

Struktura bakalářské práce je postavena na teoretických východiscích a vysvětluje pojmy obec, komunální volby, zastupitelstvo města, rada obce a teorie koalic v podmínkách komunální politiky České republiky. Část bakalářské práce se věnuje vymezení základních pojmů a informuje čtenáře o vzniku Evropské unie, o okolnostech vstupu České republiky, o referendu a českém předsednictví. Druhá část práce je věnována komunální volbám v zemích Evropské unie. Vzhledem k zadanému rozsahu práce bylo nutno zvolit filtrační kritérium, neboť věnovat se všem zemím není v daném rozsahu práce uskutečnitelné. Jako vzorek výzkumu byly stanoveny Francie a Německo. Dalším srovnávacím kritériem, kterému se ve své bakalářské práci věnuji, je nezaměstnanost, a to z pohledu celé České republiky, táborského regionu a bruntálského regionu, kde je nezaměstnanost velkým problémem. V souvislosti s tímto negativem je zpracována anketa, ve které kladu táborským občanům dotazy ohledně souvislosti komunální politiky a zaměstnaností v regionu.

Metodou zkoumání je zejména analýza komunálních politik a anketní šetření spokojenosti občanů táborského regionu s řešením nezaměstnanosti ve městě Tábor a jeho blízkého okolí. Závěr bakalářské práce je věnován vlivu Evropské unie na regiony a vlivu komunální politiky na kvalitu života lidí v Táboře a jeho okolí.

² WOKOUN, R. *Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie*. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2003, s. 7-17. ISBN 80-245-0517-7.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem této bakalářské práce je zhodnotit vývoj současné komunální politiky v rámci Evropské unie, České republiky a v Táborském regionu. Porovnat funkčnost komunální politiky a jejího vlivu na život občanů s ostatními většími regiony v České republice a Evropské unii. Zaměřit se na to, zda komunální politika přispívá k rozvoji regionů a kvalitě života občanů. Jaký je vliv kvality života občanů na komunální volby. Jedním z cílů bakalářské práce bylo též analyzovat dopad vyšší míry nezaměstnanosti ve městě Tábor na spokojenost občanů s táborskou radnicí a s komunálními politiky.

Pro metodu zkoumání bylo použito srovnání nezaměstnanosti města Tábor s Českou republikou a s nejvíce problematickým regionem, kterým je Moravskoslezský kraj a jedno z jeho měst, Bruntál. Důvodem pro použití identifikátoru nezaměstnanosti pro komunální politiku je fakt, že nezaměstnanost je spjata s celou řadou vlivů, kterou musí komunální politici v součinnosti s vládami řešit. Dle zjištěné analýzy zažívá Česká republika a táborský region momentálně těžké období, které budou muset odpovědní politici řešit. Je zároveň třeba upozornit, že na základě dohody s Českým statistickým úřadem přešlo Ministerstvo práce a sociálních věcí od ledna 2013 na nový ukazatel registrované nezaměstnanosti. Nově používaný ukazatel se nazývá „Podíl nezaměstnaných osob“, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku.³ Ukazatel nahrazuje dosud zveřejňovanou míru registrované nezaměstnanosti, jež poměřuje všechny dosažitelné uchazeče o zaměstnání pouze k ekonomicky aktivním lidem.

Důvody, jež vedly vládu Petra Nečase ke změně ukazatele registrované nezaměstnanosti, byly zejména tyto: odstranění chybovosti, posílení reprezentativnosti, poskytování údajů na základě požadavků a posílení správné interpretace míry a srovnávání nezaměstnanosti.⁴

Úvodem své práce seznamuji s důvody výběru tématu a se stručnou charakteristikou komunálních voleb v České republice. Se základy, na kterých je vybudována Evropská unie, s průběhem českého členství a předsednictví,

³ *Výpočet nezaměstnanosti* [online]. Integrovaný portál MPSV. Zaměstnanost: Upozornění na změnu metodiky [cit. 2014-3-24]. Dostupné z WWW: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat>.

⁴ *Změna metodiky při výpočtu nezaměstnanosti* [online]. Integrovaný portál MPSV. Zaměstnanost: Změna metodiky ukazatele registrované nezaměstnanosti [cit. 2014-3-24]. http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/zmena_metodiky.

s charakteristikou Francie a Německa, jejich uspořádání a způsobem voleb. V dalších kapitolách je popsán tábořský region, město Tábor a důvody nezaměstnanosti, včetně opatření tábořské radnice, jak tyto problémy řešit a postupně odstraňovat. V závěru práce je provedena anketa s tábořskými občany, kterým byly položeny otázky ve vztahu radnice a nezaměstnanosti.

Základní metodou, z níž vychází zpracování této bakalářské práce, je případová studie, vycházející z empiricko-analytického přístupu. Podkladem pro zpracování práce byly prameny z vícezdrojového sběru informací z odborných knih, publikací a z veřejně přístupných informací získaných na webových stránkách. Pro zpracování ankety o spokojenosti života občanů v Táboře a jeho okolí byl zdrojem výzkum a otázky kladené občanům.

Příprava a realizace ankety vychází z teorie sociologického výzkumu, který chce přispět k poznání současného stavu společnosti ve městě Tábor. Zpracovaný sociologický výzkum ohledně nezaměstnanosti v Táboře využívání sociologickou teorii na vysvětlení získaných údajů ve srovnání s předchozími informacemi.⁵

⁵ MURDZA, K. *Sociologický výzkum*. České Budějovice. Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s. České Budějovice, 2010, s. 20. ISBN 978-80-86708-91-1.

2 Komunální politika v České republice

Obecní politika představuje opomíjenou oblast české politické vědy. Mezi několik z mnoha příčin tohoto nepříznivého stavu patří především její mnohvrstevnost, nejednoznačnost, značná vnitřní variabilita a nevyváženost. Přesto zůstává nejnižší samosprávná úroveň důležitým prvkem všech politických systémů. V souvislosti s procesem evropské integrace se často hovoří o posilování principu subsidiarity, tedy přenášení rozhodovacích pravomocí na tu nejnižší úroveň. V tomto procesu hrají a budou hrát důležitou roli obce. O důležitosti volebních výsledků, jakožto barometru voličské přízně, nás může přesvědčit portugalský příklad, kdy po prohraných komunálních volbách z 16. 12. 2001 podala tamní vláda a premiér demisi.⁶ V následujícím textu bude pozornost soustředěna na teoretickou ilustraci komunální politiky v České republice.

2.1 Česká republika

Česká republika je samostatnou republikou ležící ve středu Evropy, sousedící na západě s Německem, na východě se Slovenskem, na severu s Polskem a na jihu s Rakouskem. Českou republiku tvoří Čechy, Morava a Slezsko. Zákonodárnou moc vykonává dvojkomorový parlament, tvořený Poslaneckou sněmovnou a Senátem. Výkonnou moc soustřeďují vláda a ústřední orgány státní správy a moc zákonodárnou nezávislé soudy. Samosprávu vykonávají krajské úřady, magistráty statutárních měst, městské úřady a obecní úřady. Republika je rozdělena do čtrnácti krajů: Hlavní město Praha, Jihomoravský, Jihočeský, Královéhradecký, Vysočina, Karlovarský, Liberecký, Olomoucký, Moravskoslezský, Pardubický, Plzeňský, Středočeský, Ústecký a Zlínský. K 1. 1. 2008 měla republika rozlohu 78884,14 km². Správně je členěna do 6250 obcí (měst je zde 586, městysů 179 a vsí 5485), žije zde přes 10261650 obyvatel, což znamená 130 obyvatel na km². Hlavním městem je Praha.⁷

Komunální politika v České republice se uskutečňuje v podmínkách místní samosprávy, v obci. Nevisí však ve vzduchoprázdnu, protože je realizovatelná pouze v prostředí státu, který je nositelem suverenity a má monopol na moc. Se státem je úzce

⁶ *Voličská přízeň* [online]. BALÍK, S. *Čtyři základní typy obecního uspořádání v Německu?: Debata nad jejich vzájemnou konvergencí*. Středoevropské politické studie. Číslo 1, ročník IV, zima 2002 [cit. 2014-03-04]. Dostupné z WWW: <http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=57>.

⁷ *Česká republika* [online]. Státní správa a samospráva České republiky popis republiky [cit. 2013-11-28]. Dostupné z WWW: http://trasovnik.cz/k_ainfcr/statsp/statssp.asp.

spojena veřejná moc, kterou uskutečňuje obec formou zvolených zástupců a svěřená moc prostřednictvím státní správy. Vztah mezi obcí a státem bývá konfliktní, protože samosprávu omezuje vládní byrokracie.⁸ V České republice je aplikován smíšený model výkonu veřejné správy, tzv. dualismus, ve kterém obce vykonávají samosprávnou činnost a objednanou agendu od státu.⁹ Samospráva je nositelkou demokratických principů, protože vede k pluralitě mocí a tím přispívá ke svobodě jedince.¹⁰ Svoboda jedince umožňuje kultivaci toho, co je na člověku jedinečné a ochraňuje demokracii před zvláštními konformními ortodoxními mas.¹¹ Územní samosprávu podporuje systém subsidiarity, jehož úkolem je zajistit přijímání všech opatření co nejbližší občanovi.¹² Demokracie zajišťuje občanům svobodu, poskytuje volební a lidská práva a kultivuje jejich osobitost. Vytvoření a udržení demokracie závisí na sklonech občanů k politické kultuře, občanskému étosu a k vlastenectví.¹³

Obec je základním územním samosprávným celkem, má vymezené hranice a je výsledkem socializačního procesu lidského žití. Vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a je plně zodpovědná za své konání. Obec má důležité postavení ve vztahu ke svým občanům ke svému území. Pečuje o potřeby občanů, rozvoj svého prostoru a chrání veřejný zájem.¹⁴ V České republice je aplikován smíšený model výkonu veřejné správy, tzv. dualismus, ve kterém obce vykonávají samosprávnou činnost a objednanou agendu od státu. Postavení obce upravuje ústava České republiky, zákony a normy mezinárodního práva.¹⁵

2.2 Obec

Pro stabilní a dobře fungující demokracii jsou důležité jak volby na parlamentní a krajské úrovni, tak i volby na úrovni komunální. Důležitým aspektem je, jakým

⁸ BALÍK, S. *Komunální politika, obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009, s. 11-12. ISBN 978-80-247-2908-4.

⁹ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, vydání sedmé, 2009, s. 158. ISBN 978-80-7400-049-2.

¹⁰ BALÍK, S. 2009, s. 11-13.

¹¹ KLICPEROVÁ-BAKER, M., FEIERABEND, I. a kolektiv. *Demokratická kultura v České republice, Občanská kultura, étos a vlastenectví ze srovnávacího pohledu*. Praha: Academia, 2007, s. 11. ISBN 978-80-200-1433-7.

¹² BALÍK, S., 2009, s. 11-12.

¹³ KLICPEROVÁ-BAKER, M., FEIERABEND I., a kolektiv, 2007, s. 11-12.

¹⁴ POSTAVENÍ OBCÍ. Úplné znění zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). In *ÚZ č. 689 Obce, kraje, úředníci obcí a krajů, obecní policie*. Ostrava-Hrabůvka: Sagit, a.s., 2008, s. 39.

¹⁵ VALEŠ, L. a kol. *Politologické aspekty veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2006, s. 116-117. ISBN 80-7380-010-1.

způsobem občané volí své zástupce do místních zastupitelstev. Zvláště důležité je, aby volební pravidla nepodléhala změnám, aby se zákonodárci v přijímání jakýchkoliv změn chovali velmi obezřetně a procedura k jejich přijetí byla ztížena.¹⁶ Současný volební systém v České republice navázal na dlouholetou tradici obecních samospráv v českých zemích, kterou přerušilo padesát let totalitního a posttotalitního režimu ve 20. století. Nově ustavení zákonodárci po roce 1989 byli nuceni hledat inspiraci v období první republiky.

V prvních svobodných volbách do místních samospráv byly v roce 1990 základem volebního systému volné kandidátní listiny. Tento systém byl pro další volby upraven na poměrný volební systém, ve kterém byly kandidátky částečně vázané a zvýhodňoval tak malé strany. Volby umožnily postoupení velkého množství stran, hnutí a sdružení a zastupitelstva byla v důsledku tohoto volebního systému roztržena. Tento nevyhovující stav vedl v politických kruzích k velkým diskusím a musely vést k závěrečnému kompromisu.¹⁷ Došlo ke změně v užívání volební formule¹⁸ a uplatnila se tzv. uzavírací klauzule.¹⁹ Odsouhlasený zákon zavedl tzv. čistou D'Hondtovu metodu, podle které se celkový odevzdaný počet pro volební stranu dělí čísly 1, 2, 3...n. N označuje počet kandidátů na listině a nejvýše však počet členů daného zastupitelstva.²⁰ D'Hondtův dělitel rozděluje mandáty na základě proporcionality a usiluje o minimalizaci nadreprezentace²¹, protože rozděluje mandáty až do naplnění potřebného počtu stranám s nejvyšším podílem na tomto dělení a je zaručeno přidělení všech mandátů.²² Volební reforma z roku 2001 přinesla změnu ve výši uzavírací klauzule pro stranu, hnutí či sdružení, a to ve výši pěti procent. Je to zákonem

¹⁶ COGAN, R. Volba zastupitelstva kraje. In MATES, P., eds. *Reforma veřejné správy. Sborník příspěvků*. Praha: Nakladatelství ASPI, a. s. Vydání první, 2007, s. 201. ISBN 978-80-7357-300-3.

¹⁷ BALÍK, S., 2009, s. 83.

¹⁸ *Volební formule je způsob převádění odevzdaných hlasů na mandáty. Odborná literatura dělí volební formule na volební kvóty a volební dělitele. Volební kvóta zjišťuje minimální počet hlasů, které jsou potřeba k získání mandátu. Volební dělitel říká, že na získání křesla by měl mít nárok volební subjekt, který má nejvyšší průměr hlasů na mandát.* [cit. 2013-11-28]. Odkaz na: BALÍK, Stanislav. *Komunální politika, obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009, s. 101.

¹⁹ *Uzavírací volební klauzule pro komunální volby. Volební systém uplatňovaný v komunálních volbách má tzv. volební klauzuli, která činí 5 % z celkového počtu hlasů, a která stanovuje počet hlasů nutný pro postup do skrutinia. Tento volební prvek sice diskriminuje menší strany při postupu do fáze rozdělování mandátů, má však zabránit přílišné fragmentaci stranického systému uvnitř zastupitelstva.* [cit. 2013-11-28]. Dostupné z WWW: http://acpo.fsv.cuni.cz/ACPOENG-16-version1006_Lebeda_US_merged.pdf.

²⁰ BALÍK, S., 2009, s. 97-98.

²¹ *Nadreprezentace je jev, kdy se počet hlasů, která strana dostala, nemění. Mění se však počet mandátů, tj. více procent mandátů než počet hlasů.* [cit. 2013-11-28]. Odkaz na: KUBÁT, Michal. Volby a volební systémy. In *Úvod do studia politické vědy*. In CABADA, Ladislav, KUBÁT, Michal a kol. Praha: EUROLEX BOHEMIA s. r. o. 2 rozšířené a doplněné vydání., s. 291.

²² CHYTILEK, R., ŠEDO, J., eds. *Volební systémy*. Brno: Masarykova univerzita, 2004, s. 86. ISBN 978-80-7367-548-6.

stanovená hranice, jež musí strana překonat, aby se stala součástí procesu při rozdělování mandátů. Volič si může ve volbách do místních zastupitelstev vybrat jednu ze tří variant: 1. na hlasovacím lístku označí jednu volební stranu, a tak dává hlas každému kandidátovi strany či hnutí. 2. může označit kandidáty různých volebních stran a každý získává jeden hlas. Třetí možností je kombinace předchozích variant. Volič označí volební stranu a z ostatních stran další kandidáty. Při kombinovaném způsobu zjistíme důležitost pořadí na kandidátní listině, jelikož při označení volební strany a kandidátů na jiných kandidátkách dochází k odebrání hlasů pro kandidáty zadních míst.²³ Dle popsaných variant vidíme, že volič udělenými preferencemi zvoleným kandidátům může měnit pořadí na kandidátní listině a výrazně ovlivnit složení zastupitelstva.²⁴

V komunálních volbách mohou své kandidátní listiny podávat registrované politické strany, politická hnutí a jejich koalice, nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů či sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů.²⁵ Aktivním volebním právem, tj. právem volit, disponují občané České republiky, kteří dosáhli nejpozději druhý den voleb osmnácti let a od roku 2001 občané států Evropské unie s trvalým bydlištěm v dané obci. Volit nemohou občané, kteří jsou ve výkonu trestu odnětí svobody, mají nařízené omezení svobody z důvodu ochrany zdraví lidu, či vojáci pracující v zahraničí. Pasivní volební právo, tj. právo být volen, je přiznáno každému, kdo splňuje předchozí vymezení. Vězni a vojáci v zahraničí nemohou volit, ale mohou být voleni ve svých obcích, kde mají trvalé bydliště.²⁶

Volební právo v demokratickém státě vymezuje například postavení občana a zakotvuje jeho práva, vytváří orgány, řídící přípravu a průběh voleb, zakotvuje vyhotovování voličských seznamů, reguluje způsob navrhování kandidátů, upravuje volební kampaň, upravuje vyhodnocování výsledků voleb či umožňuje kontrolu průběhu voleb.²⁷

Obec jako veřejnoprávní korporaci zastupuje navenek, dle Ústavy České republiky, zastupitelstvo, které se skládá z fyzických osob. Mandát zastupitele vzniká zvolením a posléze následuje složení slibu zastupitele. Zastupitel není vázán žádnými příkazy, pokyny, nařízeními subjektem, za který kandidoval ani požadavky od občanů.

²³ BALÍK, S., 2009, s. 85.

²⁴ HOLLÄNDER, P. *Základy všeobecné státovědy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2009, s. 304. ISBN 978-80-7380-178-6.

²⁵ Zákon č. 491 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

²⁶ BALÍK, S., 2009, s. 85.

²⁷ HOLLÄNDER, P., 2009, s. 301-302.

Zastupitel má právo iniciativy, interpelace, právo informace a vykonává svůj mandát osobně v souladu se svým slibem. Mezi jeho povinnosti patří aktivní účast a vyvarování se střetu zájmů. V případě střetu zájmů je zastupitel povinen tuto skutečnost oznámit.²⁸

Zastupitelstvo rozhoduje o nejdůležitějších záležitostech, které patří do samostatné působnosti obce, jako je například schválení rozpočtu obce a závěrečného účtu obce, zřizování peněžních fondů, rozhodování o zřizování a rušení příspěvkových a organizací a právnických osob, zřizování či rušení městské policie aj. Další okruhy, které obce spravují, jsou majetkové záležitosti typu nabývání, převod a prodej nemovitostí, poskytování dotací, uzavírání smluv, či vydávání dluhopisů.

Zastupitelstvo vydává jednací řád, v němž stanoví podrobnosti o jednání zastupitelstva obce. Oznámení o konání zastupitelstva musí být zveřejněno vždy nejméně sedm dnů před jeho konáním. Zasedání zastupitelstva obce jsou veřejná a z jeho průběhu je vyhotoven zápis, který je uložen k nahlédnutí. Zastupitelstvo se schází dle potřeby, nejméně jednou za tři měsíce. Usnášeníschopnost zastupitelstva znamená, je-li přítomna nadpoloviční většina všech zvolených zastupitelů. Jednání zastupitelstva předsedá starosta obce.²⁹

Rada obce je složena ze zastupitelů, kteří dostali mandát od občanů a kteří na svém prvním zasedání složili slib. Tvoří ji starosta, či místostarostové a členové rady. Je výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti a plní zadání zastupitelstva, kterému se zodpovídá ze své činnosti. Zákon stanoví, jak má rozhodovat v oblasti přenesené působnosti. Tam, kde není rada, vykonává pravomoc obce starosta. Rada se schází dle potřeby a průběh jednání upravuje jednací řád. Jednání rady jsou neveřejná a pořizuje se z nich zápis.³⁰

Mezi kompetence rady patří například jmenování a odvolávání vedoucích odborů úřadu, ukládání pokut, vyřizování petic, schvalování organizačního řádu úřadu, plnění úkolů stanovené zvláštním zákonem a provádění rozpočtových opatření. K důležitým kompetencím dále patří zadávání veřejných zakázek a vydávání nařízení obce. Je-li rada obce odvolána jako celek a není-li zvolena rada nová, vykonává dál svou pravomoc až do zvolení nové rady. Rada obce vykonává své pravomoci i po ukončení funkčního

²⁸ BALÍK, S., 2009, s. 67-68.

²⁹ POSTAVENÍ OBCÍ. Úplné znění zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). In *ÚZ č. 689 Obce, kraje, úředníci obcí a krajů, obecní policie*. 2008, s. 50-54.

³⁰ BALÍK, S., 2009, s. 72-73.

období zastupitelstva až do zvolení nové rady obce nebo do zvolení starosty obce v tom případě, že se rada nevolí.³¹

Nejdůležitější složkou celého volebního procesu je povolební vyjednávání, které určuje charakteristiku budoucího vládnutí. V tomto procesu je důležité diplomatické vyjednávání, které se neobejde bez ústupků a kompromisů. Jejich velikost se měří dle zájmu politických uskupení o posty a prosazení volebního programu.³² Americká tradice upřednostňuje úsilí o posty a evropský přístup prosazuje splnění co největší části z volebního programu. Oba dva přístupy jsou velmi důležité, protože bez obsazených postů lze složitě prosazovat před volbami deklarovaný volební program. Pro sestavení koalice je důležité racionální chování aktérů a snaha po vyřešení otázky, jak uspokojit všechny strany koalice.³³

Česká politická kultura na komunální úrovni zná různé typologie koalic. Jedná se o minimální vítěznou ideově propojenou či nepropojenou koalici, o velkou koalici, o nadměrnou ideově propojenou či nepropojenou koalici nebo širokou či všestrannou koalici. Motiv, který vedou k vytváření širokých koalic je pospolitost menší obce, která nemá být rozbíjena stranickými sváry a spory. Na úrovni města, kde je starosta a víc místostarostů, je situace odlišná a důležité je složení rady, které kopíruje rozložení sil v zastupitelstvu. Česká komunální politika se vyznačuje nezávislými uskupeními, která zapadají do jedné z tradic české politiky, vyznačující se skepsí vůči politickému stranictví. Představená typologie koalic reprezentuje politickou kulturu české komunální politiky v souhrnném pohledu a je důležitým nástrojem k posuzování chování politických aktérů celého procesu.³⁴

V předchozí kapitole jsme se teoreticky seznámili s regionální politikou v celé České republice. Vysvětlili jsme pojem obec, komunální volby, zastupitelstvo, rada obce a koalice v podmínkách komunální politiky. Uvedené teorie jsou výchozí k aplikaci pro další kapitolu komunální politiky v Táboře, a proto bylo důležité je v samém počátku bakalářské práce blíže rozvést.

³¹ POSTAVENÍ OBCÍ. Úplné znění zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). In *ÚZ č. 689 Obce, kraje, úředníci obcí a krajů, obecní policie*. 2008, s. 56-57.

³² CABADA, L. Koaliční vládnutí v České republice – teoretická východiska v porovnání s praktickým naplněním. In CABADA, L. a kol. *Koalice a koaliční vztahy*: Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2006, s. 9. ISBN 80-7380-004-7.

³³ CABADA, L., 2006, s. 11-15.

³⁴ BALÍK, S., 2009, s. 188-199.

3 Komunální politika v Evropské unii

3.1 Základy Evropské unie

Ideu společné Evropy lze najít už v pradávce historie. V roce 1466 doputovala první česká politická reprezentace do Bruselu, když Lev z Rožmitálu jako vyslanec Jiřího z Poděbrad pracoval na mírovém uspořádání Evropy. Češi chápali Brusel jako parket, na kterém se rozhoduje o mnoha záležitostech, jež jsou pro ně důležitá. V naší části Evropy si mohou dovolit zůstat mimo jen bohaté země jako Švýcarsko či Norsko, ale přesto v některých záležitostech s Evropskou unií spolupracují. Po obnovení demokracie v Československu v roce 1989 bylo hlavním prioritou nových vlád být součástí evropských struktur.³⁵

Po druhé světové válce, kdy velká část Evropy byla zpusťována, a ztráty na životech i hmotných statcích byly obrovské, bylo mnoha politikům jasné, že je třeba vybudovat nové struktury, které budou schopné zabránit další podobné katastrofě. Mezi Německem a Francií bylo nezbytné najít vzájemnou důvěru. První politickou organizací, která se zaměřila na jednotu a spolupráci v Evropě, byla Evropská rada. Krátce nato navrhl francouzský ministr zahraničí Robert Schuman vytvoření Evropského společenství pro uhlí a ocel.³⁶ V roce 1965 bylo slučovací smlouvou založeno Evropské společenství a v roce 1992 byla podepsána v Maastrichtu smlouva o Evropské unii. Její název odpovídá reálnému stavu seskupení po dokončení ratifikačního procesu. Evropská unie tím dokázala, že netrvá na jedné vytvořených strukturách, ale že je ochotná se změnit nebo některé instituce zrušit, pokud splnily svůj účel. Za šedesát let své existence prošla evropská společenství těžkými krizemi a obdobími stagnace a nelze hovořit o tom, že je vždy provázela vlna euforie. Od počátku se společenství potýkala se značnou skepsí a zápolení o národní výhody společenství vždy překáželo. Nicméně lze konstatovat, že vytvoření evropských společenství bylo jedním z úspěšných počinů 20. století. Jejich základního cíle, zajištění míru mezi členskými státy, bylo dosaženo. Vyjádřením tohoto stavu věcí byla pak Lisabonská smlouva, kterou členské státy ratifikovaly v roce 2009.³⁷

³⁵ ŠONKA, J. O Evropské unii bez stresu. In *Srozumitelně o Evropské unii. K čemu je Evropská unie (a pro koho vlastně)?* In ŠONKA a kol. Praha: Nakladatelství Plot, 2004, s. 7. ISBN 80-86523-32-2.

³⁶ STRATENSCHULTE, E. D. Etapy, obsah a perspektivy evropské integrace. In *Srozumitelně o Evropské unii. K čemu je Evropská unie (a pro koho vlastně)?* In ŠONKA a kol. Praha: Nakladatelství Plot, 2004, s. 11-12. ISBN 80-86523-32-2.

³⁷ STRATENSCHULTE, E. D., 2004, In ŠONKA a kol., s. 14.

Důležitou součástí Evropské unie je Evropská komise. Je to princezna na tanečním parketu historie a její první pokusné krůčky signalizovaly začátek ke sjednocení celého kontinentu. Evropská komise se poprvé od kongresu ve Vídni v roce 1819 pokouší pomoci Evropě uspořádat své záležitosti mírovou cestou – a bez vnějších zásahů. Od roku 1815 se toho na kontinentu hodně změnilo, ale mentalita Evropanů se nezměnila. Tvrdá realita národních zájmů bývá někdy maskována halasnou deklarací univerzálních principů a Evropská komise bývá kritizována, že na své úkoly nestačí.³⁸ Ve stále větší Evropě cítí většina občanů posílit svou identitu, a to především identitu národní, ne evropskou. Neexistuje evropská identita, která by mohla nahradit národní identitu, ale existuje evropská kultura, která utváří a živí národní identitu.³⁹ Její další vývoj je otázkou budoucnosti rozhodovacích procesů a směřování evropských elit. Kritika Evropské komise je do značné míry oprávněná, protože tato instituce je symbolem "demokratického deficitu Evropské unie". Nikým nevolení úředníci v Evropské komisi mají zákonodárnou iniciativu, kterou dodnes nemá voliči přímo volený Evropský parlament.⁴⁰

Evropská unie je nejúspěšnějším i nejprospěšnějším činem evropského kontinentu. Je to dílo mnoha zemí, které se mají zájem sjednocovat bez dobývání a násilí. Je to dobrovolná integrace, do níž se všichni zapojují z vlastní vůle. Ti, kdo nemají zájem, zůstávají mimo, ale v některých oblastech spolupracují. Evropská unie se v jedenadvacátém století nachází v přelomovém období. Rozpad antagonistických bloků přivedl mnoho zemí východního bloku do evropských struktur. Evropská unie by měla státům vyhovovat jako nástroj, jehož prostřednictvím se budou podílet na velké politice v globalizovaném světě, regionům, jako systém spravedlivého přerozdělování a solidarity, podnikatelům jako velký, jednotný trh a všem obyvatelům jako záruka minimálního sociálního standardu. Rovnováha uspokojování zájmů bude zárukou existence a budoucnosti tohoto důležitého projektu, která v současné době prochází složitým obdobím.⁴¹

³⁸ EPPINK, D.-J. *Život evropského mandarína*. Praha: EU Relaunch, o. s. ve spolupráci s e Stat.cz – Efektivní stát, 2011, s. 15-17. ISBN neuvedeno.

³⁹ EPPINK, D.-J., 2011, s. 337.

⁴⁰ EPPINK, D.-J., 2011, s. 17.

⁴¹ BARTÁK, K. *Průvodce Evropskou unií*. Praha. Ministerstvo zahraničních věcí České republiky v edičním oddělení Ústavu mezinárodních vztahů, 1993, s. 7-8. ISBN 80-85865-74-6.

3.2 Evropská unie a Česká republika

Česká republika se stala 1. května 2004, společně s Polskem, Slovenskem, Slovinskem, Maďarskem, Estonskem, Lotyšskem, Litvou, Maltou a Kypr, plnoprávným členem Evropské unie.⁴² Oficiální vztahy s Československou socialistickou republikou navázalo tehdejší Evropské společenství již v roce 1988. Po listopadu 1989 se situace urychlila a centrálně plánované hospodářství bylo přetransformováno ve fungující tržní ekonomiku. V roce 1992 otevřela Evropská komise v Praze oficiální zastoupení pro Československou. Po rozpadu Československa v roce 1993 byla Česká republika více proevropská než politické elity na Slovensku. Následovalo schválení důležitých smluv a byly odstartovány programy grantové pomoci určené na podporu reforem ve střední a východní Evropě. V roce 1996 podala Česká republika žádost o členství a přípravy na vstup do Evropské unie tím nabyly intenzivní podobu. Od té doby se vztahy mezi Evropskou unií a Českou republikou soustředily na přípravy ke vstupu České republiky do evropských struktur a oficiální jednání byla zahájena 31. března 1998.⁴³ Rok 1989 až do voleb roku 1992 byly obdobím, která symbolizuje heslo „Návrat do Evropy“. V dalších letech pokračovalo první začleňování „evropské agendy“ a započeti přístupového vyjednávání mezi vládou České republiky a Evropskou komisí, které vyvrcholilo referendem a přistoupení České republiky k Evropské unii.⁴⁴

Hlavními výhodami pro stávající země a Českou republiku jsou politické, ekonomické a kulturní. K dosažení těchto výhod bylo třeba respektovat nastavené podmínky, které stanovila Evropská rada v Kodani a Madridu. Týkaly se demokracie, spravedlnosti, lidských práv, respektování menšin, fungující tržní ekonomiky, připravenosti vyrovnat se s tlakem konkurence a efektivně aplikovat právo Společenství. Česká republika v 90. letech 20. století prošla celou řadou změn, které zanechaly na celospolečenské dění velký vliv.⁴⁵

O přistoupení České republiky k Evropské unii rozhodli občané České republiky v referendu 13. – 14. 6. 2003 a vyjadřovali k otázce: „*Souhlasíte s tím, aby se Česká republika stala podle smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii členským státem Evropské unie?*“. Účast voličů byla 55, 21 %, pro vstup se vyjádřilo 77,33 %

⁴² STRATENSCHULTE, E. D., In ŠONKA a kol., 2004, s. 11.

⁴³ ČEJKA, M., MOŘKOVSKÁ, L. *Česká republika a Evropská unie*. Brno: Masarykova univerzita, 2002, s. 63.

⁴⁴ KUBÁČEK, J. za přispění KRÝSLA, J. In BRUNCLÍK, M., KLÍČ, Z. (eds). *Z periferie do centra Evropy. 20 let vývoje vztahu ČR k EU*. Praha: CEVRO Institut, 2009, s. 52.

⁴⁵ ČEJKA, M., MOŘKOVSKÁ, L., 2002, s. 67.

voličů, proti vstupu 22,67 % voličů.⁴⁶ V Jihočeském kraji hlasovalo pro vstup 76,17 % voličů, proti 23,83 % voličů a výsledek se zásadně nelišil od celorepublikového průměru.⁴⁷ Ve městě Tábor činil souhlas v referendu se vstupem do Evropské unie 77,70 %, a proti vstupu se vyjádřilo 12,30 % táborských voličů.⁴⁸ Nadpoloviční většina všech lidí, kteří tehdy mohli volit, si přála připojení k Evropské unii. Vstup České republiky do Unie byl výsledkem úspěšného zakončení přístupových rozhovorů. Během vysvětlovacích jednání se projednávaly podmínky členství České republiky v Evropské unii a informační kampaň, která občanům ve vyvážené míře zprostředkovala argumenty pro vstup i proti vstupu do evropského projektu.⁴⁹

Jedním z důležitých mezníků české politiky bylo předsednictví v Evropské unii. Předsednictví je rotující úřad, který nemá pouze ceremoniální úroveň, ale poskytuje předsedající zemi možnost na půl roku výrazně ovlivňovat fungování a směřování Evropy. Každá předsedající země musí představit na začátku své priority a tím předurčí projednávanou agendu. Předsednictví trvá šest měsíců a v jednom roce se střídají dvě země. Premiér nebo prezident předsedající země se po dobu předsednictví stává prezidentem /předsedou/ Evropské rady. Evropská rada je shromáždění vrcholných představitelů /premiérů, či prezidentů/ členských států Unie, která se koná třikrát až čtyřikrát ročně v Bruselu nebo v předsedající zemi. To klade na předsedající zemi značné administrativně-technické nároky a je třeba zajistit pro delegáty ubytování a stravování na odpovídající úrovni, konferenční prostory a tlumočení. S tím souvisí i zvýšená bezpečnostní opatření, publikace a další doprovodné programy například výstavy a koncerty. Většina zemí vnímá předsednictví jako příležitost získat dobrou pověst a tím upevnit své postavení mezi členskými zeměmi.⁵⁰

⁴⁶ *Česká republika a Evropská unie* [online]. Referendum o přistoupení České republiky k Evropské unii konané ve dnech 13. - 14. 6. 2003. [cit. 2014-02-01]. Dostupné z WWW: <http://www.volby.cz/pls/ref2003/re13?xjazyk=CZ>.

⁴⁷ BALÍK, S. *Referendum o přistoupení České republiky k Evropské unii*. In FAJMON, H. (ED). In *Cesta České republiky do Evropské unie*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2004, s. 101-108.

⁴⁸ *Výsledky hlasování v referendu o přistoupení České republiky k Evropské unii ve městě Tábor*. Referendum o přistoupení České republiky k Evropské unii konané ve dnech 13. -14. 06.2003. [cit. 2014-02-01]. Dostupné z WWW:<http://www.volby.cz/pls/ref2003/re1111?xjazyk=CZ&xnumnuts=3107&xnumnuts=3100&xnumnuts2=0&xobec=552046&xtyp=1>.

⁴⁹ BALÍK, S. *Referendum o přistoupení České republiky k Evropské unii*. In FAJMON, H. (ED). In *Cesta České republiky do Evropské unie*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2004, s. 101-108.

⁵⁰ *České předsednictví* [online]. České předsednictví – úvod [cit. 2014-03-30]. Dostupné z WWW: <https://www.euroskop.cz/112/sekce/ceske-predsednictvi---uvod/>.

České předsednictví Evropské unie začalo 1. ledna 2009 a skončilo 30. června 2009 téhož roku. Česko převzalo tuto štafetu od Francie a předalo jí Švédsku. Tyto země tak tvoří předsednický triplet a tvoří spolu týmové předsednictví. Instrukce předsednictví funguje od 1. ledna 1958, tedy od doby, kdy vstoupily v platnost Římské smlouvy.⁵¹ Přípravu českého předsednictví měl v gesci místopředseda vlády pro evropské záležitosti RNDR. Alexandr Vondra. Prioritou českého předsednictví se stalo heslo „Evropa bez bariér“.⁵²

Za tímto mottem se skrývalo pět hlavních okruhů českého předsednictví.

- 1) Evropa konkurenceschopná a otevřená
- 2) Energetika udržitelná a bezpečná
- 3) Rozpočet pro budoucnost Evropy
- 4) Evropa jako globální partner
- 5) Evropa bezpečná a svobodná

České předsednictví bylo poznamenáno volbami do Evropského parlamentu, které se konaly 5. – 6. června 2009, a paralelně s předsednictvím probíhala volební kampaň jednotlivých politických stran a hnutí.⁵³ Skutečností, která negativně poznamenala české předsednictví, byl 24. 3. 2009 pád vlády Mirka Topolánka a ustavení úřednické vlády Jana Fišera. Z tohoto důvodu bylo české předsednictví pozapomenuto, protože bylo poznamenáno vnitropolitickými pŕtkami.⁵⁴ Závěrem lze říct, že přes uvedené překážky české předsednictví v 1. polovině splnilo očekávání a podařilo se dosáhnout řady hmatatelných výsledků, které si česká vláda vytkla jako prioritní. Druhá polovina ukázala Česko jako nedospělou zemi zahleděnou samu do sebe.⁵⁵

⁵¹ *Římské smlouvy – Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství (EHS) a Smlouva o založení Evropského společenství atomové energie (Euratom)*. VAŠUT, Jan. *Evropská unie v kostce*. Praha: nakladatelství@vasut.cz. 2008, s. 6.

⁵² *České předsednictví* [online]. České předsednictví – úvod [cit. 2014-03-30]. Dostupné z WWW: <https://www.euroskop.cz/112/sekce/ceske-predsednictvi---uvod/>.

⁵³ TRÁVNÍČEK, M. Předsednictví v Radě Evropské unie a role České republiky. In ŠKOTTOVÁ, N., SOKOL, P. (eds). *Vývoj a perspektivy Evropské unie*. Praha, 2008, s. 49-57. ISBN 978-80-86396-38-5.

⁵⁴ *Hodnocení českého předsednictví v Evropské unii v roce 2009* [online]. České předsednictví: vzpomínka na promarněnou příležitost [cit. 2014-0-09]. Dostupné z WWW: <http://www.mediainfo.cz/clanky/ceske-predsednictvi-vzpominka-na-promarnenou-prilezitost/>.

⁵⁵ *Hodnocení českého předsednictví v Evropské unii v roce 2009* [online]. Výsledky českého předsednictví v Radě EU. [cit. 2014-02-09]. Dostupné z WWW: http://www.eu2009.cz/assets/czech-presidency/programme-and-priorities/achievements/cz-pres_vysledky_cs_2.pdf.

V předchozích kapitolách jsme uvedli, na jakých základech stojí Evropská unie, proč a kým byla založená. Zdůraznili jsme význam institucí Evropské unie, zvláště Evropské komise. V dalším pojednání jsme popsali vstup České republiky do evropských struktur, referendum o přistoupení a zájem a výsledky táborských voličů. Kapitola o Evropské unii je zakončena informací o českém předsednictví v roce 2009.

3.3 Komunální politika ve Francii

Místní politika zemí v Evropské unii je dynamickým fenoménem a nenalezneme dva státní útvary s totožnou strukturou lokální politiky. Struktury se liší v politických institucích, ve volebních a stranických systémech a odlišují se svou politickou odpovědností, mírou autonomie rozhodování, velikostí finančních prostředků z centra a geografickou polohu. Zároveň lze říci, že i v rámci jednoho státu celku lze najít různé podoby lokální politiky a lokálních institucí. Důvody lze nalézt v přizpůsobení konkrétním potřebám daného státu, regionu či teritoria. K důležitým faktorům, které ovlivňují tyto skutečnosti, patří počet obyvatel, hustota osídlení a velikost sídel, jež přímo působí na podobu institucí lokální politiky. Sídelní struktura ovlivňuje podobu lokálních institucí a promítá se do fungování obcí podle toho, jak je hustá jejich síť a jak jsou jednotlivé obce veliké. Podle velikosti jsou mnohdy přiřazovány finanční prostředky, míra samostatnosti nebo míra zajišťování veřejných služeb.⁵⁶

První případovou studií⁵⁷ pro srovnání komunálního systému s Českou republikou je Francie. Jedná se o zakládající zemi evropských společenství a zároveň je to jeden z největších evropských států. Sídelní struktura Francie je nejvíce fragmentovaná a je v ní téměř 37 tisíc obcí. Tento počet je velmi stabilní a od druhé světové války se téměř nemění. Francie je jednou z nejlidnatějších zemí, žije zde 65 milionů obyvatel. Průměrná velikost obce činí 1 746 obyvatel. Francie se řadí ke státům s vysokým počtem malých obcí, jakými jsou Česká republika, Slovensko, Řecko, Maďarsko

⁵⁶ ŠVEC, K. [online]. *Případy meziobecní spolupráce v evropských zemích: Estonsko, Finsko, Francie a Nizozemí*. In *Acta Politologica*. Internetový recenzovaný časopis. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Katedra politologie Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd, 2009. [cit. 2014-02-01]. Dostupné z WWW: <http://acpo.fsv.cuni.cz/ACPOENG-16-version1->, s. 268-269 003_Svec_US_merged.pdf.

⁵⁷ *Případová studie je analýza jednoho konkrétního politického systému, instituce či fenoménu v konkrétním kontextu. Cílem případové studie je pochopení kulturně politickému prostředí určité země a konkrétní politické aktivitě. Případové studie se také zaměřují na analýzu změn, k nimž dochází v čase*. [cit. 2014-03-05]. Odkaz: ŘÍCHOVÁ, B. *Západoevropské politické systémy ve světle komparativní metody*. In ŘÍCHOVÁ, B., a kolektiv. *Západoevropské politické systémy*. Praha: Oeconomica, 2009, s. 7. ISBN 978-80-245-1516-8.

či Itálie. Důsledkem těchto jevů je fakt, že téměř 95 % obcí má méně než pět tisíc obyvatel. Pro zvýšení efektivity se vláda snažila stávající stav změnit např. zákonem Marcellin z 16. července 1971, který navrhoval sloučení obcí. Vzhledem k silnému patriotismu Francouzů ke své obci, nevedl žádný navrhovaný nástroj ke změně. Ve Francii lze hovořit o parochiální politické kultuře, kdy nehraje klíčovou roli identifikace s celostátní úrovní, ale právě s místem, ve které občané žijí, tedy s obcí nebo městem. Dalším důvodem, který vedl k zamítnutí navrhovaných změn, které by vedly ke slučování obcí je fakt, že politické funkce lze kumulovat a mnozí starostové vykonávali i funkce poslanců či senátorů a na vyšší úrovni byly zákony blokovány. Zákon byl natolik okleštěn, že slučování obcí se stalo dobrovolným aktem, který většina obcí odmítla a vetovala. Některé výhody a nevýhody slučování obcí a kooperaci obcí předkládá následující tabulka. Tuto srovnávací tabulku lze aplikovat na poměry ve všech státech Evropské unie.⁵⁸

Tabulka č. 1: výhody a nevýhody slučování obcí a spolupráce obcí⁵⁹

	Sloučení obcí	Spolupráce obcí
Výhody	<ul style="list-style-type: none"> - Nerozptýlení finančních prostředků - Zdokonalení spolupráce na územním rozvoji a na mezinárodních projektech - Zajištění vyšší kvality výkonné moci a služeb díky zdokonalení administrativy 	<ul style="list-style-type: none"> - Vztah mezi obcí a občany zůstává nenarušen - Zachování důvěry mezi lokálními politiky a obyvateli - Dobrá zkušenost pro případné budoucí sloučení - Není narušena spolupráce na územním rozvojovém plánu či na mezinárodních projektech - Zachování autonomie spolupracujících jednotek
Nevýhody	<ul style="list-style-type: none"> - Ztráta sounáležitosti občanů s obcí a oslabování občanského patriotizmu - Vzdálení rozhodovacích orgánů obce občanům, a s tím související nižší podpora občanů - Zvýšení finančních nákladů souvisejících se správou obce 	<ul style="list-style-type: none"> - Komplikovanost vedení a řízení práce - Zpomalení procesu přijímání rozhodnutí a řešení konfliktů mezi partnery - Kladena vyšší náročnost na schvalování rozpočtů - Nejisté výhledy obcí do budoucnosti z hlediska rozvoje či reformních kroků - Nárůst obecní administrativy a byrokracie

Patriotismus v České republice ke své obci lze vyzorovat například v souvislosti s vyšší volební účastí v komunálních volbách a s větším zájmem o správu věcí

⁵⁸ ŠVEC, K. [online]. *Případy meziobecní spolupráce v evropských zemích: Estonsko, Finsko, Francie a Nizozemí*. In *Acta Politologica*. Internetový recenzovaný časopis. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Katedra politologie Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd, 2009. [cit. 2014-02-01].

Dostupné z WWW: <http://acpo.fsv.cuni.cz/ACPOENG-16-version1-> s. 269-271.

⁵⁹ ŠVEC, K., 2009, s. 281.

veřejných. Volební účast v komunálních volbách je nejvyšší ze všech voleb, které se na území České republiky uskutečňují. Jako příklad uvedeme komunální volby v Táboře v roce 2010, kdy volební účast činila 44,0 %⁶⁰, a volby do Senátu Parlamentu České republiky, kdy volební účast v Táboře v I. kole činila 42,36 %⁶¹ a v II. kole činila jen 30,73 %.⁶²

Francouzská vláda musela na základě těchto zkušeností hledat jiná řešení, která by zefektivnila výkon veřejné správy v obcích. Klíčové změny nastaly až v roce 1999. Podstatně později oproti jiným evropským zemím, které snížily počet obcí a zefektivnily správu již o dvacet let dříve. Tato reforma přinesla zásadní změny, jež zjednodušily systém například dobrovolným sdružováním obcí a v politickém systému se etablovaly a dnes tvoří důležitou složku mezi regionální a lokální úrovní.⁶³ Na závěr komunální politický systém shrneme. Obecní samospráva ve Francii má 1 789 komun, 1 800 prefektur, sedmatřicettisíc obcí a 3/4 obcí má méně než jeden tisíc obyvatel. Vládne zde silný patriotismus ke své obci a městu. Mandát zastupitelů je na šest let a volí se ve dvou kolech z kandidátních listin s většinovou prémie. Starosta je volen radou ve dvou kolech. Starosta má samosprávnou i delegovanou funkci a je hlavou exekutivy i legislativy. Obecní rada má silné kompetence. Od roku 2003 bylo zavedeno závazné místní referendum. Specifikou francouzské lokální politiky je fakt, že 95 % volitelů Senátu jsou obecní zastupitelé. V komunální politice hrají velkou roli, stejně jako v České republice, důležité místní osobnosti a před volbami se domlouvají budoucí týmy ve vládě tzv. předvolební koalice.⁶⁴

⁶⁰ *Volební účast v komunálních volbách ve městě Tábor v roce 2010.* [online]. Volby do zastupitelstev obcí 15. 10. - 16. 10. 2010. Územní přehledy o volební účasti. [cit. 2014-02-01]. Dostupné z WWW: <http://www.volby.cz/pls/kv2010/kv51?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=8&xnumnuts=3107&xvyber=1>.

⁶¹ *Volební účast ve volbách do Senátu Parlamentu České republiky ve volebním obvodě Tábor v roce 2010.* Volby do Senátu Parlamentu ČR konané dne 15. 10. – 16. 10. 2010. Volební účast v obcích a v okrscích v 1. kole. [cit. 1. 2. 2014]. Dostupné z WWW: <http://www.volby.cz/pls/senat/se311?xjazyk=CZ&xdatum=20101015&xobvod=13&xv=1>.

⁶² *Volební účast ve volbách do Senátu Parlamentu České republiky ve volebním obvodě Tábor v roce 2010.* Volby do Senátu Parlamentu ČR konané dne 15. 10. – 16. 10. 2010. Volební účast v obcích a v okrscích v 2. kole. [cit. 2014-02-01]. Dostupné z WWW: <http://www.volby.cz/pls/senat/se311?xjazyk=CZ&xdatum=20101015&xobvod=13&xv=2>.

⁶³ ŠVEC, K. *Případy meziobecní spolupráce v evropských zemích: Estonsko, Finsko, Francie a Nizozemí.* In *Acta Politologica*. Internetový recenzovaný časopis. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Katedra politologie Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd, 2009. [cit. 2014-02-01]. Dostupné z WWW: <http://acpo.fsv.cuni.cz/ACPOENG-16-version1-> s. 271-271.

⁶⁴ *Komunální politika Francie* [online]. Komunální politika Francie [cit. 2014-02-01]. Dostupné z WWW: <https://is.muni.cz/el/1423/jaro2013/POL190/um/POL190230413.pdf>. s. 25-27.

3.4 Komunální politika v Německu

Druhou případovou studií politického komunálního systému je Německo. Hlavním důvodem, proč jsem tento stát vybral pro srovnání s Českou republikou, je to, že česká tradice komunální samosprávy čerpá z týchž zdrojů jako německá. Německý komunální systém byl stavěn na mnohotvárnosti, ale v posledním desetiletí dvacátého století došlo ke značným posunům, které směřovaly ke změnám. Obecní uspořádání v jednotlivých zemích Německa či regionech je značně variabilní. Podle typologie je v Německu smíšený systém, kdy na úrovni obcí se společně vykonává jak samospráva, tak v určitém rozsahu místní státní správa. Pro pochopení smíšeného typu uspořádání je třeba vysvětlit historický vývoj v Německu. Obce mají dlouhou tradici a ustavily se ve středověku, kdy plnily veřejné a právní úkoly.⁶⁵

V sedmnáctém století došlo ke stagnaci a celospolečenský význam opět nacházejí v devatenáctém století. Důvodem jsou liberalizační a demokratizační změny, které souvisí s ekonomickou, sociální a kulturní angažovaností. Základními typy, jež dodnes ovlivňují uspořádání nejnižších jednotek, jsou v Prusku vydaný Steinův městský řád a v Bavorsku Mongelasův První obecní edikt. Steinův řád institucionalizoval autonomii obcí, omezoval státní vliv a došlo k oddělení rozhodovacích a prováděcích obecních orgánů. Magistráty, jakožto výkonné orgány, nebyly obsazovány státem a základním principy Steinova řádu ovlivnily vývoj komunální samosprávy i přes všechny tehdejší rozdíly mezi německými státy.⁶⁶

Na krátký čas byly německé obce přinuceny k jednotnému uspořádání. Stalo se tak 30. ledna 1935, kdy Adolf Hitler novou právní úpravou posílil moc starosty a obecní rada je od rozhodovacího procesu téměř odstavena. Obce byly v celém období nacionálně socialistického systému degradovány do role pouhého vykonavatele úkolů a příkazů strany státu. S pádem třetí říše dochází k navázání na přetrženou tradici a v britské zóně vliv okupační mocnosti. Po roce 1945 došlo v západní části země ke vzniku různorodých systémů komunálního uspořádání, ale v Německé demokratické republice je samospráva zcela podřízena státu.⁶⁷

⁶⁵ BALÍK, S. *Čtyři základní typy obecního uspořádání v Německu?: Debata nad jejich vzájemnou konvergencí*. Středoevropské politické studie [online]. Číslo 1, ročník IV, zima 2002 [cit. 2014-03-04]. Dostupné z WWW: <http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=57>.

⁶⁶ DNEBOVSKÝ, M. *Územní samospráva ve Spolkové republice Německo* [online] Brno, 2008. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí bakalářské práce: Ing. Irena Opluštilová.

⁶⁷ *Komunální politika Německa* [online]. Čtyři základní typy obecního uspořádání v Německu? Debata nad jejich vzájemnou konvergencí [cit. 2014-03-30]. Dostupné z WWW:

Jako příklady uvedeme jednotlivé typologie politického systému v zemích sjednoceného Německa. Hesensko zavedlo přímou volbu starosty v roce 1991 s obecním dvojhlavým modelem, založeným na kolegiálním principu. V Severním Porýní-Vestfálsku se debatovalo o přímé volbě od roku 1991 a kompletní rekonstrukce proběhla v roce 1999. V nových zemích bývalého východního Německa zpočátku starostu volila rada, záhy se však začal projevovat trend přímé volby. V současné době je již starosta volen přímo ve všech zemských uspořádáních (kromě výjimek, kdy starosta svou funkci nevykonává jako hlavní zaměstnání). Společným znakem téměř všech novelizací je jednohlavý model, kdy hlavní představitel správy je zároveň přímo volený hlavní představitel obce. Díky tomuto systému, kdy šéf správy je volen přímo a má široký rozsah kompetencí, disponuje možností prosadit své názory a volební program. Dvojhlavý model lze dohledat v Hesensku, Dolním Sasku a Sasku-Anhaltsku. Základem všech diskusí je rozdělení úkolů a funkcí mezi radou a správou a rozsah úkolů nebo-li moci starosty.⁶⁸

Délka starostenského mandátu je v německých zemích různá. V Bavorsku má starosta šestiletý mandát, v Bádensku-Virtembersku osmiletý, v Meklenbursku-Pomořansku může rada starostovi stanovit délku mandátu v rozmezí sedm až devět let. Nejdelší starostenský mandát je v Porýní-Falci, a to deset let. Starostovo postavení je posíleno dalším systémovým aspektem, kdy se jeho mandát nekryje s mandátem rady a značně ho překračuje. Metoda „nepřekrývání se“ starostenského volebního období s mandátem rady je nejvýznamnějším rozdílem mezi jednotlivými zeměmi. Další rozdíly jsou v možnosti odvolávání starosty. V Hesensku může být starosta odvolán, ale v Bavorsku a v Bádensku-Virtembersku to není možné. Starosta disponuje velkou mocí a vlivem, protože předsedá schůzím rady, je šéfem obecní správy, vrchním úředníkem a velitelem místní policie. Na první pohled vypadají kompetence rady jako velmi skromné, ale při bližším zkoumání je vidno, že disponuje rozhodujícími pravomocemi a silou i vedle silného starosty.⁶⁹

Ve sjednoceném Německu je diskuse a debata v zemích západního a východního Německa o fungování veřejné správy odlišná. Nelze se tomu divit v souvislosti

<http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=57>.

⁶⁸ *Komunální politika Německa* [online]. Čtyři základní typy obecního uspořádání v Německu? Debata nad jejich vzájemnou konvergencí [cit. 2014-03-30]. Dostupné z WWW: <http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=57>.

⁶⁹ DNEBOVSKÝ, M. *Územní samospráva ve Spolkové republice Německo* [online] Brno, 2008. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí bakalářské práce: Ing. Irena Opluštilová.

s rozdílným vývojem západní a východní zóny po prohrané válce. Ve východní části země probíhaly a probíhají debaty o samotných kořenech a základech demokracie. Oproti tomu se v západní části diskutuje o zvyšování daňové výtěžnosti či o schopnosti obcí dosáhnout co nejvíce svých cílů za cenu nejmenších nákladů. Toto hledisko však nelze přeceňovat, aby tak nepřevážilo nad citlivostí k zajištění práv menšin, demokratické kontrole a osvědčenému systému brzd a protiváh.⁷⁰

Právo na komunální samosprávu v Německu je zakotveno v článku 28 odst. 2 Základního zákona (Ústavy SRN). Způsob naplnění tohoto práva není ale v kompetenci Spolku. Z uvedeného příspěvku o německém komunálním systému vyplývá, že způsob naplnění práva je v kompetenci jednotlivých spolkových zemí, a není proto v rámci SRN jednotný.⁷¹

V této kapitole jsme se zabývali teoretickou rovinou komunální politiky v Evropské unii na příkladu zakládajících zemí Francie a Německa. Toto porovnání s komunálním systémem v České republice, který je uveden v samém počátku bakalářské práce, nám poslouží komparovat tři komunální politické systémy. Uvedené příklady zkoumaných zemí otvírají odlišnosti, které pocházejí z tradic jednotlivých regionů. Poslouží k vytvoření náhledu nad rigiditou hlásaných tezí politiky a přemyšlením nad problémy komunální sféry.

⁷⁰ BALÍK, S. *Čtyři základní typy obecního uspořádání v Německu?: Debata nad jejich vzájemnou konvergencí*. Středoevropské politické studie [online]. Číslo 1, ročník IV, zima 2002 [cit. 2014-03-04]. Dostupné z WWW: <http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=57>.

⁷¹ DNEBOVSKÝ, M. *Územní samospráva ve Spolkové republice Německo* [online] Brno, 2008. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí bakalářské práce: Ing. Irena Opluštilová.

4 Komunální politika Táborského regionu a její vliv na kvalitu života v Táboře a okolí

4. 1. Táborský region

Táborsko je spjaté s husitskou tradicí, protéká jím řeka Lužnice a leží na pomezí jižních a středních Čech v severovýchodní části Jihočeského kraje. Rozloha regionu je 1326,01 km² a správně je členěn do 110 obcí. Region se rozkládá v severní části Jihočeského kraje a hraničí s českobudějovickým, píseckým a jindřichohradeckým regionem. Na východě sousedí s krajem Vysočina (okres Pelhřimov) a na severu se Středočeským krajem (okresy Benešov a Příbram). Ze správního pohledu se člení na 110 obcí. Měst je osm, městys jeden a vsí 101. Žije zde cca 102 tisíc obyvatel, což znamená sedmasedmdesát obyvatel na 1 km². Region je průmyslově zemědělský s rozvinutým lesnictvím a v menší míře rybníkářství. Průmysl je koncentrován do oblastí měst a nejsou zde žádné velké energetické a těžební závody. Zemědělství se soustřeďuje na pěstování obilovin, píce, brambor, olejnin a na chov skotu, prasat a drůbeže. Region náleží provincii Česká vysočina a celé sledované území patří do povodí Labe a je zde velké množství rybníků. Najdeme zde celou řadu zajímavostí.⁷²

V táborském regionu najdeme celou řadu zajímavostí. Pro názornou ilustraci uvedeme některé z nich. Oblast Soběslavských blat je známou národopisnou oblastí s památkami lidové architektury a v Táboře upoutá jedna z prvních údolních nádrží ve střední Evropě Jordán z 15. století. Sezimovo Ústí láká návštěvníky sídlem bývalého prezidenta dr. Edvarda Beneše, hvězdárnou či nedalekým Kozím Hrádkem. V Bechyni stojí obloukový most z roku 1928, v Chýnově nalezneme dům sochaře Františka Bílka, v Mladé Vožici památník Mladovožicka a v Jistebnici památník malíře Richarda Laudy. Město Bechyně kráší zámek, nejmladší město Planá nad Lužnicí gotický kostel sv.

⁷² *Táborský region* [online] Táborsko: Popis regionu [cit. 2014-02-14]. Dostupné z WWW: http://www.trasovnik.cz/k_jihoc/tabor/tabor.asp.

Václava s cennou farou a ve Veselí nad Lužnicí na jihu regionu v oblasti blat a rybníků stojí kostel Povýšení svatého Kříže z 13. století.⁷³

Táborský mikroregion má zpracovaný strategický plán rozvoje, ve kterém se zaměřuje na infrastrukturu a životní prostředí, rozvoj podnikání, cestovní ruch, památky a kulturu, rozvoj lidských zdrojů a kvalitu života. Plán byl schválený XXIII. Valnou hromadou Svazku obcí mikroregionu Táborsko dne 29. 12. 2010. Uvedeme několik příkladů, abychom poznali, jaké projekty v uplynulém období 2011 až 2013 jednotlivé radnice, sdružené v mikroregionu Táborsko, uskutečnily: vybudování 3. a 4. sběrného dvora v Sezimově Ústí, protipovodňová opatření na řece Lužnici v Táboře a v Plané nad Lužnicí, zpřístupnění kláštera v Klokotech, postupná realizace oprav Parkánů v Táboře, dopravní napojení průmyslové zóny v Táboře, rekonstrukce a výstavba místních komunikací a chodníků ve městě Planá nad Lužnicí. Nejvyšší finanční prostředky jsou vyčleněny na Vodovodní řad, kanalizaci a čerpací stanici Zárybničná Lhota a Intenzifikace ČOV Na Mělké v Táboře. Vysoké náklady představuje rekonstrukce vodovodní a kanalizační sítě „centrální Bařov“, Sezimovo Ústí I a II. Nejvýznamnějším projektem, který bude mít v souhrnu náklady devětset miliónů korun je projekt, jehož cílem je náprava kanalizační sítě táborské aglomerace. Problémy kanalizační soustavy v táborské aglomeraci se týkají jak dodatečného napojení odpadních vod na již vybudované kanalizační systémy, tak rekonstrukce těch, které jsou ve špatném technickém stavu a způsobují znečišťování okolního prostředí i podzemních a povrchových vod. V projektu jsou také řešeny kapacitní problémy kanalizační soustavy při dešťových průtocích, které umožní čištění většího podílu přívalových dešťových vod. Ke snížení znečištění životního prostředí dojde i omezením odlehčování do vodního toku Lužnice. Významným projektem města Tábora je obnova retenční nádrže Jordán. Popisem příkladů bychom mohli pokračovat ještě velmi dlouho. Z uvedených projektů je patrné, že města řeší infrastrukturu v přímé souvislosti se životním prostředím a připravují podmínky pro budoucí moderní rozvoj.⁷⁴

⁷³ *Táborský region* [online] Táborsko: Popis regionu [cit. 2014-02-14]. Dostupné z WWW: http://www.trasovnik.cz/k_jihoc/tabor/tabor.asp.

⁷⁴ *Táborský region* [online]. Veřejná správa online: Tábor. Strategický plán rozvoje mikroregionu Táborsko.pdf [cit. 2014-03-30]. Dostupné z WWW: <http://mesta.obce.cz/zsu/vyhledat-16470.htm>.

4.2 Tábor

Lidé si svá sídla budovali z různých důvodů, ale nejdůležitější byla především bezpečnost obyvatel a ochrana majetku. S přibýváním zdrojů a bohatství se postupem doby ze sídel stávala města. Vznik málokterých měst v naší zemi je spojen s ideálem, snem či myšlenkou. Jihočeský Tábor je jednou z výjimek a jeho zrození je spjato s husitskou tradicí. Jméno města je spjato s Izraelem, kde se nachází hora „Tabor“, již byl připisován magický význam. Pod úpatím hory se odehrávaly rozhodující bitvy a její jméno je spojeno s obranou a dobýváním. V dobách, kdy v Galileji vládli Římané, vystoupil na horu Ježíš, syn Marie a Josefa Nazaretského, se svými učedníky. Hospodin učinil znamení, které potvrdilo, že je Ježíš Božím synem. V evangeliích se nedočteme o jméně zmíněné hory, ale z geografického zkoumání vyplývá, že místo souhlasí a husité na počátku 15. století to chápali obdobně. Jejich úsilí směřovalo především k tomu, jak lépe uspořádat svět, a proto při výběru jména města, vzniklého na ideálech bratrství, vycházeli z raných počátků křesťanství. Na místě, kde husité budovali nová opevnění Tábora, se rozkládalo jiné město, zvané Hradiště. Město bylo zničené, většina obyvatel odešla a na počátku 15. století se v městské citadele nacházela jen posádka. Vyhlídka na dobře opevněné útočiště, kterou zajišťoval hrad v městském areálu, zlákala husity, kteří odešli ze Sezimova Ústí. Tato strategická změna místa byla spojena s nevýhodnou polohou Sezimova Ústí, jež leželo v otevřené rovině, a jeho obrana byla obtížnější. Husité začali budovat pozemskou obec, zbavenou všech zlořádů očekávala příchodu Ježíše Krista a nastolení království spravedlivých. V období husitských válek se město Tábor nerozvíjelo, ale zlepšovala se jeho obrana stavbou zdí a opevňovacích hradeb, jelikož muselo čelit v husitských dobách častým a dlouhým obléháním.⁷⁵ Zrod Tábora provázela vznešená idea bratrství a společného hmotného vlastnictví, ale proklamovaná rovnost však neměla dlouhého trvání. Sám Jan Žižka, silný a legendární vůdce několikrát zasáhl proti nejradikálnější vrstvě chudiny. V následujícím období se v Táboře odehrával složitý vývoj od likvidace revolučních sil k upevnování moci měšťanstva a tento urputný zápas vyvrcholil uzavřením smíru s císařem Zikmundem. V roce 1437 byl Tábor povýšen na město. Tábor se nezrodil bez příčiny a jeho vývoj provázela tíha i velikost dějin.⁷⁶ V rušných dobách historie měnil husitský Tábor svoji podobu. Živelné pohromy, války a epidemie přiměly obyvatele

⁷⁵ HUBIČKOVÁ, E, VYBÍRAL, Z. *Zmizelé Čechy. Tábor*. Praha – Litomyšl: Nakladatelství Paseka, 2013, s. 5-13. ISBN 978-80-7432-303-4.

⁷⁶ NOVOTNÝ, J. *Tábor*.: Vydal Jihočeský kraj a město Chýnov., 2012, s. 18. ISBN978-807432-303-4.

města změnit Tábor v kamenné město s vysunutým opevněním na severovýchodním okraji města, jež musely čelit švédským vojskům za třicetileté války. Teprve 19. století přineslo městu rozkvět z urbanistického, kulturního a společenského života. Pozitivní změny a rozvoj města přinesl populační růst a otevření železniční Dráhy císaře Františka Josefa z Prahy do Lince v roce 1871. Po skončení první světové války přišla další epocha rozvoje a urbanistický rozkvět. Velký podíl na rozmachu Tábora ve dvacátých letech 20. století měl starosta Václav Soumar, muž velkých cílů a nezdolné energie.⁷⁷

Další velkou osobností, která vtiskla městu svoji tvář, byl významný sociolog a osobnost české vědy a kultury, Emanuel Chalupný. Celý jeho život je spojený s Táborem, kde se roku 1879 narodil a působil, a v němž nějaký čas zastával funkci místostarosty. Absolvoval tábořské gymnázium a poté studoval na Právnické a Filosofické fakultě české univerzity v Praze, kde promoval na doktora práv v roce 1903. Byl žákem Tomáše Garriguea Masaryk a stál u zrodu Masarykovy sociologické společnosti. Jako kandidát advokacie působil v Mladé Boleslavi a Velvarech a pracoval jako koncipient u pražského advokáta JUDr. Václava Boučka. Po složení předepsaných zkoušek si otevřel vlastní advokátní kancelář v Táboře, kterou provozoval až do roku 1928. Výdělek z advokátní činnosti používal na financování vědecké, literární a publikační činnosti a též na svoji velkou vášeň-turistiku a cestování.⁷⁸ Zabýval se vztahem sociologie, filosofie a práva a usiloval o vytvoření přesného sociologického pojmosloví a sociologické metodologie. Ve třicátých letech 19. století byl předsedou, členem a viceprezidentem Mezinárodního sociologického ústavu v Paříži a roce 1942 se podílel na založení Sociologického ústavu v Praze.⁷⁹ Emanuel Chalupný byl vlastencem s láskou k rodné zemi, k rodnému jazyku a ctil odkaz velikánů národních dějin. Po druhé světové válce stačil publikovat ještě několik literárních děl, ale po únorovém převratu rozhodli vládnoucí komunisté zastavit studium sociologie na akademické půdě. Emanuel Chalupný byl napadán jako buržoazní ideolog

⁷⁷ *Václav Soumar měl pro pozici starosty výbornou přípravu. Vystudoval obchodní školu, absolvoval praxi jako účetní ve stavební firmě a dlouhá léta pracoval v tábořské městské spořitelně. Vyznal se v hledání finančních zdrojů a měl organizační talent. Vynikal přesvědčivostí o správnosti svých vizí. Zasadil se o obnovu kanalizační sítě a s ní spojených komunálních staveb. Za jeho působení byla postavena okresní nemocnice. Palác Národní banky, okresní úřad na Parkánech, školní areál na Marešově vrchu a most přes Lužnici.* Odkaz na HUBIČKOVÁ, Eva, VYBÍRAL, Zdeněk, 2013, s. 27-29.

⁷⁸ *Emanuel Chalupný* [online]. Tábořské osobnosti: Emanuel Chalupný [cit. 2014-03-22]. Dostupné z WWW: <http://www.taborsko.cz/cs/turista/historie-a-pamatky/taborske-osobnosti/emanuel-chalupny.html>.

⁷⁹ PECKA, E. *Sociolog Emanuel Chalupný*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007, s. 53-60. ISBN 978-80-86708-49-2.

a antikomunista, jelikož svá sociologická stanoviska vytvářel bez ohledu na stranické a skupinové zájmy mocenského zápasu a z pozice uvažujícího badatele. Pro veřejnost byl jako sociolog zamlčován, ale nekapituloval. Svoji výzvu, posuzovat každou teorii jako překonatelnou a otevřenou názorům nekonečného vývoje vědy, prosazoval až do konce své smrti v roce 1958 v soukromých rozhovorech a přednáškách.⁸⁰

Město patřilo společně s Hradcem Králové a Zlínem k urbanistickým vzorům města, ale okupace Československa nacistickým Německem veškeré aktivity veřejného života zastavily. Poválečná éra města je ve znamení rozporů. Na jedné straně se město muselo vypořádat s potřebami obyvatelstva, jehož počet vystoupal na osmatřicetisíc, a na druhé straně mnohé architektonické skvosty chátraly a nenašly své uplatnění. Židovská synagoga byla roku 1977 stržena a rozebrána. Hlavním důvodem se uváděl přílišný náklad na rekonstrukci, ale socialistickým režim se nechtěl starat o chrám, ve kterém se otiskovala historická paměť obyvatel města.⁸¹

Tábor se vyvíjel dál, domy změnilly své majitele, ulice a náměstí jména dle poplatnosti doby. V současné době lze hovořit o tábořské aglomeraci, propojené dopravními, hospodářskými a kulturními vazbami mezi Tábořem, Sezimovým Ústím a Planou nad Lužnicí.⁸² Město Tábor se nachází v severní části jižních Čech a je druhým největším městem Jihočeského kraje. V roce 2008 bylo ve městě přihlášeno 35 556 obyvatel, rozloha Tábořa činí 6 221 hektarů a město se dělí na čtrnáct místních částí. Počtem obyvatel se člení k větším městům v České republice. Je to město, které je důležitým dopravním, hospodářským a kulturním centrem regionů. Je příkladem města, které se dynamicky rozvíjí a příkladem může být nově zrekonstruovaná třída 9. května, obnova historického jádra, městských parků, dětských hřišť i sportovních zařízení. Město má strategickou polohu, protože jeho vzdálenost k velkým městským aglomeracím typu Prahy je osmdesát kilometrů a šedesát kilometrů do Českých Budějovic. Tábor tvoří funkční souměstí se sousedními městy Sezimovo ústí a Planá nad Lužnicí. Tato města spojuje na příklad společná hromadná doprava.⁸³

Nabídka školských zařízení v Táboře je rozmanitá. Historie některých škol se počítá na desítky let. Například tábořské gymnázium si v roce 2006 dokonce připomnělo 100. výročí svého vzniku. Studenti si při volbě budoucího povolání mohou

⁸⁰ PECKA, E., 2007, s. 186-188.

⁸¹ PECKA, E., 2007, s. 188-190.

⁸² HUBIČKOVÁ, E., VYBÍRAL, Z., 2013, s. 25-31.

⁸³ HUBIČKOVÁ, E., VYBÍRAL, Z., 2013, s. 25-31.

vybírat v různorodých oborech. Část z nich je dána i strukturou průmyslu v okolí Tábora. Firmy nabízejí kupříkladu možnosti vzdělání v potravinářství či strojírenství. Mezi školy s dlouholetou tradicí patří v Táboře střední zemědělská škola, střední průmyslová škola strojnická, obchodní akademie anebo střední zdravotnická škola. Neméně významná je i péče o životní prostředí a veřejnou zeleň. Dokladem toho je stříbrné umístění v mezinárodní soutěži Entente Florale (Evropské kvetoucí město) v roce 2007. Na dobré úrovni je v Táboře i lékařská péče. Zdravotnická záchranná služba pracuje v nepřetržitém provozu. Nemocnice v Táboře poskytuje zdravotní péči v ambulanci i lůžkové části pro více než 100 tisíc obyvatel původního okresu Tábor. Tábořsko se řadí k regionům s nejnižší kriminalitou v rámci České republiky. Ve městě působí státní i městská policie. Na pořádek a bezpečnost obyvatel, jakož i návštěvníků často dohlíží kamerový systém. Město Tábor je rovněž pověstné pestrou kulturní nabídkou. Lidé si mohou vybírat z programů divadla, kina, řady galerií a zejména z nabídky akcí pořádaných městem. V letní sezóně jsou velmi oblíbené akce pod širým nebem nejčastěji zacílené na historii. Nejvíce návštěvníků každoročně přilákají Tábořská setkání – třídní městské slavnosti, vycházející z husitské tradice Tábora, které se pořádají od roku 1992. Pravidelně v polovině září ožívá historické centrum města atmosférou středověku. Za rachotu bubnů a svitu pochodní městem prochází kostýmovaný průvod včele s hejtmanem Janem Žižkou. Uličky a náměstí ožívají nejen dobovými tržišti a ukázkami starých řemesel, ale také pouličním divadlem a koncerty všech hudebních žánrů. V bohatém programu nechybí zahraniční soubory a hosté z partnerských měst. Tábor je pověstný nejen svou historií a kulturním životem, ale zejména v poslední době je také městem sportu. Provozuje se zde jak sport výkonnostní (hokej, basketbal, florbal, atletika, triatlon, cyklistika, malá kopaná), tak masový. Probíhají zde různé sportovní akce na republikové i mezinárodní úrovni – např. Mistrovství ČR v atletice, MČR v balonovém létání, MČR v triatlonu, MČR v plavání. Cyklokros je prezentován každoročním pořádáním závodu Světového poháru, který je v Táboře velmi oblíben. Vhodné zázemí pro sportování veřejnosti nabízí zimní stadion, plavecký stadion a lehkooatletický stadion s tartanovou dráhou. K dispozici je fotbalové hřiště s umělou trávou, sportovní haly, sokolovna a další sportoviště. Město intenzivně buduje i nová sportovní zařízení, k nimž patří zejména připravovaná akce „Odpočinková zóna Komora“, která počítá s vybudováním nové trasy pro cyklokros, která bude dějištěm Mistrovství světa v cyklokrosu 2010. Tábor

je místem, kde se může cítit dobře každý obyvatel i návštěvník bez rozdílu věku a je to město s bohatou historií a jeho blízké okolí patří mezi klidná a příjemná místa.⁸⁴

4.3 Komunální politika města Tábor a jeho priority

Komunální volby do obecních a městských zastupitelstev v České republice se v roce 2010 konaly 15. – 16. 10. 2010. Stejně tak tomu bylo i v Táboře, ve kterém se rozdělovalo sedmadvacet mandátů v jednom volebním obvodu. V seznamu bylo zapsáno 29 042 voličů a platných hlasů bylo 313 673. Volební účast se oproti předchozím volbám 1998, 2001, 2006 zvýšila na 44,03 %. Vyšší byla jen v roce 1994. Z jedenácti kandidujících volebních subjektů získalo důvěru voličů subjektů šest. Minulý vítěz voleb – Občanská demokratická strana získala tentokrát jen šest mandátů shodně s ČSSD a hnutím Tábor 2020. Komunistická strana Čech a Moravy dostala čtyři mandáty, TOP 09 tři mandáty a hnutí Jinak! dva mandáty.⁸⁵

Ustavující zasedání města Tábor se konalo 8. 11. 2010 a zvolilo radu města v počtu devíti členů. Je tvořena starostou, třemi místostarosty a dalšími radními. Koalici vytvořilo hnutí Tábor 2010, ČSSD a TOP 09. Posty se rozdělily následovně: starostou byl zvolen Jiří Fišer z hnutí Tábor 2020, místostarosty Emil Nývlt a Olga Bastlová z ČSSD a Lenka Horejsková z TOP 09. ČSSD získala tři členy rady města pro své zastupitele Jana Babora, Miroslava Smetanu a Petra Voštu, hnutí Tábor pro Radoslava Kacerovského a TOP 09 pro Petra Krůčka. Byla vytvořena minimální ideově nepropojená koalice, která se v tábořském zastupitelstvu opírá o patnáct hlasů ze sedmadvaceti zvolených zastupitelů.⁸⁶

V koaliční smlouvě, kterou partneři podepsali 7. 11. 2010, se zavazují plnit programové prohlášení, které rozdělili do kapitol týkající se například boje proti korupci, financím, rozvoji a investicím, majetku města, životního prostředí a dalším. Samostatná priorita, která se zaměřuje na boj s nezaměstnaností a vytváření prostředí

⁸⁴ *Tábor* [online]. Tábor. Oficiální web města: Obecné informace. Tábor v kostce [cit. 2014-03-24].

Dostupné z WWW: http://www.taborcz.eu/vismo/dokumenty2.asp?id_org=16470&id=1093&p1=1190.

⁸⁵ *Volby* [online]. Volby do zastupitelstev obcí: Výsledky voleb 2010 [cit. 2014-3-25].

Dostupné z WWW:

<http://www.volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=0&xdz=2&xnumnuts=3107&xobec=552046&xstat=0&xvyber=0>

⁸⁶ *Tábor* [online]. Tábor, oficiální web města: Rada města Tábora [cit. 2014-03-25].

Dostupné z WWW: http://www.taborcz.eu/vismo/o_utvar.asp?id_u=1087.

pro další vznik pracovních míst, chybí. Je uvedena jen jako souvislost s dalšími body, a pro pochopení uvedu některé příklady, které se týkají rozvoje města:

- zvýšení důrazu na čerpání peněz Fondů Evropské unie a státních zdrojů
- schválení nového územního plánu
- trvalá spolupráce s místními samosprávami a naslouchání jejich potřebám
- podpora infrastruktury pro výstavbu bytových domů
- systém tzv. aktivních grantů na konkrétní kulturní projekty
- investiční příprava přeměny budovy kina Svět v multikulturní komplex
- aktivní přístup v oblasti cestovního ruchu
- podpora tradičních center kulturního života ve městě
- rekonstrukce bývalé Křížíkovy elektrárny u Lužnice do podoby multifunkčního – kulturně naučného technického centra za podmínky získání dotačních prostředků
- podpora dalších investic do obnovy bytových domů a do vybavenosti a občanské infrastruktury sídlišť s cílem zpříjemnit bydlení pro občany
- dokončení Revitalizace příměstských částí
- podpora cestovního ruchu
- architektonická soutěž na řešení náměstí Tomáše Garriguea Masaryka a realizace jeho obnovy do důstojného a prakticky využitelného prostoru centra města
- dokončení nábřeží Jordánu a Tismenického údolí do podoby městské odpočinkové zóny

Uvedené záměry necílí přímo na rozvoj pracovních příležitostí v Táboře a je zřejmé, že koalice v koaliční smlouvě tento problém při svém podpisu neřešila jako jeden z hlavních pilířů v následujícím čtyřletém období. V průběhu volebního období 2010 – 2014 se ukazuje, že se nezaměstnanost stala ožehavým problémem a je třeba ho řešit.⁸⁷ O tom, jaký recept má tábořské radnice na nezaměstnanost, se zmiňuji v další kapitole.

Čtvrtá kapitola popisuje z geografického pohledu tábořský region a Tábor. Město, které vzniklo na pozadí velkých změn, historických kvasů a bojů. Přibližujeme historii

⁸⁷ *Koaliční dohoda Tábor 2010 – 2014* [online]. Koaliční smlouva [cit. 2014-03-26]. Dostupné z WWW: http://www.taborcz.eu/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=16470&id_dokumenty=3116

vzniku, budování města a příklady velkých osobností a rodáků města. Zkoumaným problémem současnosti je nezaměstnanost v Táboře na pozadí srovnání s Českou republikou a městem Bruntál v Moravskoslezském kraji.

5 Výzkum o kvalitě života v Táboře a okolí

5.1 Nezaměstnanost ve městě Tábor a její srovnání s dalšími regiony

Město Tábor hledá v současné době recept na nezaměstnanost. Počet nezaměstnaných přesáhl rekordní hranici. Podle staré metodiky, která se už nepoužívá, by nezaměstnanost dosáhla deseti procent. V reálných číslech to znamená 5 850 nezaměstnaných lidí. Tábor hledá recept na nezaměstnanost například v sousedním městě Písek, který díky své průmyslové zóně zbudované před lety u dálnice na Prahu tyto problémy nemusí řešit. V píseckém okrese patří nezaměstnanost mezi nejnižší i díky zmíněné průmyslové zóně, která má sto hektarů. „Zaměstnává už tři tisíce lidí a vznikají na ní další závody,“ připomíná písecký starosta Ondřej Veselý. Nová průmyslová zóna má za Tábořem vzniknout na osmnácti hektarech vedle silnice na Mladou Vožici. Tuto zprávu potvrdil starosta města Jiří Fišer, který už se zástupci firem předběžně jednal.⁸⁸

Snaha Táboru o větší průmyslovou zónu za Čekanícemi sahá do poloviny devadesátých let 20. století. Tehdejšímu vedení tábořské radnice se však nepodařilo vyjednat odkup pozemků od majitelů, kteří měli vysoké finanční požadavky. Problémy se týkaly i řešení dopravního napojení, které by ani v současné době nebyly ideální, a proto je důležité propojení ulic Chýnovská a Vožická se silnicí 1/19 před sjezdem na dálnici. Tímto řešením by se ulehčilo Čekanícím. Starosta města Tábor Jiří Fišer tvrdí, že Jihočeský kraj má tuto stavbu jako jednu ze svých priorit, ale za důležité považuje

⁸⁸ *Problémy města Tábor ve srovnání s ostatními městy* [online]. Bez práce v Táboře je skoro šest tisíc lidí [cit. 2014-02-06]. Dostupné z WWW: http://jihocesky-kraj.5plus2.cz/rekordni-nezamestnanost-v-tabore-dln-/tabor.aspx?c=A140203_155859_ppd-tabor_p2don.

včasné zpracování projektové dokumentace. Na podzim roku 2014 město Tábor plánuje první úpravy plochy budoucí průmyslové zóny.⁸⁹

Jednou z priorit komunálních politiků jsou nová pracovní místa pro táborské občany. Toto téma bude hybnou silou nadcházejících voleb, které se budou konat na podzim roku 2014. Důležitým faktorem je odbornost lidí, kteří hledají práci. Ze statistik vyplývá, že je nedostatek strojařů, kteří by měli možnost pracovat v závodě, který bude upravovat díly pomocí kyselin pro automobilový průmysl. Začátek výroby bude zahájen v srpnu 2014 a firma měla problémy s náborem zaměstnanců. Ředitel táborského úřadu práce Pavel Kaczor vidí důvody vysoké nezaměstnanosti v Táboře v absenci průmyslové zóny. I proto se z města odstěhovala do nedalekého města Písek firma Faurecia, která v Táboře nenašla potřebné prostory. Nadějí pro táborské občany je práce v Kovosvitu v Sezimovo Ústí. Podnik investoval v roce 2013 do výroby asi 200 miliónů a patří k největším zaměstnavatelům v Jihočeském kraji a své postavení hodlá posílit. Rozšiřuje výrobu a export a stále přijímá nové zaměstnance, v roce 2014 vytvoří padesát nových pracovních míst.⁹⁰

Pro porovnání uvedeme město Bruntál v Moravskoslezském kraji, kde je největší nezaměstnanost v České republice. Situace je velmi alarmující. Člověk, který vystudoval renomovanou univerzitu a pyšní se magisterským titulem, peče housky, kadeřnice doplňuje zboží v supermarketu, účetní pracuje jako pomocná síla v kuchyni a maturantka ze sociální a právní oblasti uklízí administrativní budovy. Přesto mohou považovat za štěstí, že nějakou práci dostali. Ti méně úspěšní pobírají podporu v nezaměstnanosti. Jedná se o deset tisíc lidí, 14,3 % nezaměstnaných. Ve srovnání s městem Tábor je to téměř dvojnásobný počet lidí bez práce. Úřad práce v okrese Bruntál v prosinci roku 2013 zaevidoval 1 097 lidí bez práce a region získal republikové prvenství v žebříčku nezaměstnanosti. Podporu v nezaměstnanosti pobíralo na konci roku 2013 na Bruntálsku 1 650 uchazečů, další lidé žijí ze sociálních dávek a perspektiva zatím žádná. Na jedno volné místo připadá dlouhodobě více než šedesát

⁸⁹ *Problémy města Tábor ve srovnání s ostatními městy* [online]. Bez práce v Táboře je skoro šest tisíc lidí [cit. 2014-02-06]. Dostupné z WWW: http://jihocesky-kraj.5plus2.cz/rekordni-nezamestnanost-v-tabore-dln-/tabor.aspx?c=A140203_155859_ppd-tabor_p2don.

⁹⁰ *Problémy města Tábor ve srovnání s ostatními městy* [online]. Bez práce v Táboře je skoro šest tisíc lidí [cit. 2014-02-06]. Dostupné z WWW: http://jihocesky-kraj.5plus2.cz/rekordni-nezamestnanost-v-tabore-dln-/tabor.aspx?c=A140203_155859_ppd-tabor_p2don.

uchazečů. A není v moci politiků nepříznivý trend zvrátit, přestože si tento úkol dávají všechny politické strany do volebního programu.⁹¹

V další kapitole porovnáme nezaměstnanost města Tábor s Českou republikou. Nezaměstnanost se v prosinci roku 2013 v České republice vyšplhala na 8,2 % a zveřejněná data potvrzují přetrvávající špatnou situaci na pracovním trhu. Dobrou zprávou je, že pokračuje oživení průmyslu, a díky tomuto trendu začne v roce 2014 docházet k tvorbě nových pracovních míst v průmyslových oborech. Na konci prosince 2013 bylo na úřadech práce hlášeno celkem 596 833 uchazečů, tj. o 5,6 % více než v listopadu téhož roku. Pokračovala redukce volných pracovních míst, jejich nabízený počet v prosinci poklesl na 35 718 a počet uchazečů na jedno pracovní místo vzrostl na sedmnáct. Rok 2013 vykázal nejhorší údaje z pracovního trhu od vzniku samostatné České republiky a rekordní počet uchazečů o zaměstnání oproti velmi nízkému počtu volných pracovních míst. Mezi nejvíce ohrožené skupiny patří lidé s nízkým vzděláním, lidé v předdůchodovém věku a ztíženou pozici mají i absolventi. Z regionálního pohledu je nejhorší situace na pracovním trhu v Ústeckém a Moravskoslezském kraji. Rok 2014 nepřinese velké změny, mírně pozitivní vývoj lze očekávat až v druhé polovině roku, kdy by se oživení ekonomiky mělo projevit i na pracovním trhu. Celkově bude o práci nouze a bude tomu odpovídat pokračující nízký růst mezd. Nezaměstnanost tak bude jedním z největších témat rezonujících ve společnosti.⁹²

Takový je stručný přehled nezaměstnanosti v České republice. Pro názornou ilustraci uvedeme v následující tabulce srovnání nezaměstnanosti v České republice z výsledků výběrového šetření pracovních sil.

⁹¹ *Region s největší nezaměstnaností v České republice* [online]. Největší nezaměstnanost v republice je na Bruntálsku [cit. 2014-02-06]. Dostupné z WWW: http://moravskoslezskykraj.5plus2.cz/nejvetsi-nezamestanost-je-na-bruntalsku-ffy/bruntal.aspx?c=A140113_091905_ppd-bruntal_59461.

⁹² *Nezaměstnanost v České republice v závěru roku 2013* [online]. Nezaměstnanost v ČR, vývoj, rok 2014 [cit. 2014-02-07]. Dostupné z WWW: <http://kurzy.cz/makroekonomika/nezamestanost/>.

Tabulka č. 2 Statistická data o zaměstnanosti a nezaměstnanosti v České republice⁹³

UKAZATEL	4. čtvrtletí 2012	1. čtvrtletí 2013	2. čtvrtletí 2013	3. čtvrtletí 2013	1. čtvrtletí 2014
Míra zaměstnanosti (%)	54,8	54,5	55,3	55,3	55,4
Obecná míra nezaměstnanosti (%)	7,2	7,4	6,7	6,9	6,7
Míra ekonomické aktivity (%)	59,1	58,9	59,3	59,5	59,4

Tabulka č. 2 poskytuje ilustrativní pohled na neblahý fenomén nezaměstnanosti, který nabývá v zemi velkých rozměrů a stává se strašákem různých skupin obyvatelstva. Z uvedené srovnávací analýzy a dat vyplývá, že téma, které hýbá celou společností, je možnost získat zaměstnání. Zajímá občany celé Evropské unie, České republiky a Tábor nevyjímaje. Z uvedených čísel lze konstatovat, že nezaměstnanost Tábora je vyšší v porovnání s Českou republikou. Zda jde o sezónní čísla, ukáže vývoj v roce 2014. Ale je zřejmé, že tento problém musí řešit nejen vláda jako taková, ale i komunální politici správným nasměrováním svých úkolů, které musí vést k cílům, jež voličům ve svých programech slíbili. Zaměstnanost je navázána na další složky života a je s nimi pevně spjata, a proto se ve své anketě zaměřím na tuto problematiku s ohledem na kvalitu života tábořských občanů. Dalším předmětem zkoumání u tábořských občanů bude jejich názor na možnosti řešení problému nezaměstnanosti tábořskou radnicí a komunální politiky.⁹⁴

⁹³ *Nezaměstnanost v České republice* [online]. Český statistický úřad: Zaměstnanost, nezaměstnanost [cit. 2014-3-26]. Dostupné z WWW:

http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/zamestnanost_nezamestnanost_prace

⁹⁴ *Nezaměstnanost v České republice v závěru roku 2013* [online]. Nezaměstnanost v ČR, vývoj, rok 2014 [cit. 2014-02-07]. Dostupné z WWW: <http://kurzy.cz/makroekonomika/nezamestnanost/>.

5.2 Dotazníkové šetření v Táboře

Výchozím podnětem pro bakalářskou práci byl provedený výzkum ve městě Tábor. Anketa byla uskutečněna prostřednictvím dotazníkového šetření a měla za úkol soustředit názory obyvatel na kvalitu života ve městě a na jeho budoucí rozvoj. Udržitelný rozvoj, jako metu územního plánování a vytváření podmínek pro výstavbu, spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj. Udržitelný rozvoj podporuje soudržnost obyvatel města a uspokojuje současné generace a zároveň neohrožuje život generacím příštím. Důležitým indikátorem měření spokojenosti občanů je sociální udržitelnost, která zahrnuje hodnoty jako spravedlnost, samospráva, dostupnost a participace.⁹⁵ Termín terénního šetření byl prováděn od 1. do 30. srpna 2013. Jelikož každý sociologický výzkum předpokládá zaměření na určitou populaci, dotazy byly cíleny na táborské občany od 18 let. Hranice věku nebyla určena. Zvlášť byly osloveny ženy a zvlášť byli osloveni muži. Celkový počet dotazovaných občanů byl sto. Metodou sběru dat se stal osobní rozhovor tazatele s respondentem v terénu a byl použit standardizovaný dotazník, který je přílohou bakalářské práce.⁹⁶

Cílem výzkumu bylo zjistit u obyvatel města jejich názory na výkon radnice, a proto bylo využito dotazníkového šetření a formalizovaných rozhovorů, které byly následně statisticky vyhodnoceny.⁹⁷ Otázky byly zaměřeny tak, aby dotazovaní ve svých odpovědích zvažili odpovědi ohledně hledání nových pracovních příležitostí, spolupráci s hospodářskou komorou, podnikateli, jihočeským krajem, ministerstvem průmyslu a obchodu a dalšími subjekty ve vztahu s táborskou radnicí.

Kladené otázky byly cíleny na získání názorů od občanů, co si myslí o hospodářském rozvoji, kvalitě a budoucnosti města, ve kterém trvale žijí se svými rodinami.

O předmětu dotazníkového šetření, provedení se také zmiňují v kapitole 1 – Cíl a metodika bakalářské práce. Sociologický výzkum vychází z teorií uvedených v knize SOCIOLOGICKÝ VÝSKUM od Karola MURDZY, vydanou Vysokou školou evropských a regionálních studií, o.p.s. v Českých Budějovicích v roce 2010. Výsledky

⁹⁵ *Měření spokojenosti občanů v Táboře* [online]. Indikátory udržitelného rozvoje na místní úrovni: Konference Regionální rozvoj mezi teorií a praxí II - letos na téma Regionální rozvoj a jak jej měřit [cit. 2014-3-25]. Dostupné z WWW: http://www.indikatory.eu/sites/default/files/04_Kucerova-Simek_Socialni_pilir.pdf.

⁹⁶ MURDZA, K. *Sociologický výzkum*. České Budějovice. Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s. 2010, s. 69-81. ISBN 978-80-86708-91-1.

⁹⁷ MURDZA, 2010, s. 23-28.

šetření budou uvedeny a porovnány v závěrečné kapitole. Před provedenou anketou byl teoreticky shrnut komunální volební systém v České republice, Francii a Německu. Důvodem pro analýzu těchto států bylo provést komparaci, aby bylo zřejmé, jaké existují mezi uvedenými zeměmi odlišnosti. Dalším příkladem bylo porovnání nezaměstnanosti Tábora s Českou republikou a vybraným problematickým městem Moravskoslezského kraje, Bruntál. Pomocí těchto ukazatelů bylo možné porovnat kvalitu života v České republice a zejména přístup radnice k hledání nových řešení v Táboře.

Otázka č. 1: Jste spokojeni se životem v Táboře?

Indikátor spokojenosti občanů s místem, kde žijí a pracují, je jedním ze základních předpokladů sociální soudržnosti a stability společnosti. Součástí tohoto indikátoru je i míra participace na věcech veřejných. Znamená to, jestli se občané zúčastňují voleb, či jsou aktivní v nevládním neziskovém sektoru. Zvolené indikátory v sobě nesou informaci o míře spokojenosti s kvalitou života a prostředím a s místním společenstvím a se zájmem politiku.⁹⁸

Pro vyhodnocení tohoto indikátoru bylo třeba provést dotazníkové šetření a ke zkoumání jsme použili kvantitativní metodologii. Je to metoda, která testuje hypotézy a získává informace od většího počtu respondentů s využitím dotazníků.⁹⁹

Většina oslovených občanů žije v Táboře dlouhodobě a 50 % dotazovaných patří mezi místní rodáky. Z dalších oslovených žije 23 % ve městě více než patnáct let. Pod hranicí patnácti let zde žije celkem 22 % obyvatel, z toho 10 % uvedlo, že zde žije do pěti let. Zbylých 5 % dotazovaných uvedlo, že zde žijí méně než tři roky. Na kladenou otázku odpovídali dotazovaní obyvatelé z 88 % pozitivně, z odpovědí bylo znát, že obyvatelé města jsou hrdí na minulost svého města, líbí se jim současný vzhled města a kritiku řešili v dodatečných komentářích. 5 % obyvatel odpovědělo, že jsou se životem v Táboře spokojeni spíše méně. Nespokojených občanů se v dotazníku

⁹⁸ *Spokojenost občanů se životem v Táboře* [online]. Indikátory udržitelného rozvoje na místní úrovni: SOC3 – Spokojenost a participace na věcech veřejných v obci Tábor [cit. 2014-03-25]. Dostupné z WWW: <http://www.indikatory.eu/jihocesky/tabor/tabor/soc3---spokojenost-participace-na-vecech-verejnych-v-obci-tabor>.

⁹⁹ MURDZA, K. *Sociologický výzkum*. České Budějovice. Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s. 2010, s. 27-28. ISBN 978-80-86708-91-1.

vyjádřilo 7 %. Většina oslovených občanů žije v Táboře dlouhodobě a v Táboře se narodili, a proto lze hovořit o hodnověrných odpovědích¹⁰⁰

Otázka č. 2: Jste spokojeni s politickou situací ve městě?

Respondentům byla položena otázka, jak jsou spokojeni s politickou situací v jejich městě. Odpovědi vybrali ze čtyř možností, a to buď ano, ne, ne s tendencí zlepšení, nezajímám se. 40 % obyvatel odpověděla, že jsou s politickou situací spokojeni. Důvodem spokojenosti byly kvalitní informace ze strany města, dobré sociální podmínky a příjemný, kulturní život ve městě.

Respondenti, kteří uvedli, že je politická situace v obci nezajímá, uváděli jako důvod nízkou informovanost radnice, nedostatek času, nezáměr a také zneužívání funkcí ve svůj prospěch. Tuto odpověď uvedlo 10 % obyvatel. Negativně s vyhlídkou na zlepšení se vyjádřilo 40 % procent obyvatel. Jako důvod své nespokojenosti s politickou situací ve městě byly názorové rozdíly na řešení dopravní situace ve městě, na problémy při hledání zaměstnání a nespokojenost se současnou koalicí na radnici. Odpověď, že nejsou spokojeni s politickou situací ve městě, zakroužkovalo 10 % dotazovaných.¹⁰¹

Otázka č. 3: Jak hodnotíte přístup města k řešení nezaměstnanosti v Táboře?

Jednou z dalších otázek v dotazníkovém šetření byl položen dotaz, jak lidé hodnotí postoj vedení města k řešení nezaměstnanosti v Táboře, a jakým způsobem je tento závažný problém ze strany města řešen. Respondenti si měli možnost vybrat ze čtyř variant, a to buď výborně, dobře, špatně, velmi špatně.

Převážná většina obyvatel (72 %) odpověděla na kladenou otázku, že město přistupuje k tomuto problému dobře. Při rozhovoru s oslovenými lidmi bylo znát, že je tento problém velmi aktuální. Setkávají se s ním ve svém okolí velmi často nebo přímo ve své rodině, který ovlivňuje jejich život. Při dalším podrobném výzkumu možnost zaměstnání, po zdraví a rodině, významnou hodnotou. Špatně hodnotilo přístup vedení města 10 % dotazovaných občanů a 8 % se vyslovilo pro odpověď velmi špatně.

¹⁰⁰ Vlastní výzkum.

¹⁰¹ Vlastní výzkum.

O výborném přístupu k řešení nezaměstnanosti radnicí rozhodlo zbylých 10 % dotazovaných¹⁰²

Otázka č. 4: Jakým způsobem by mělo město řešit nezaměstnanost v Táboře?

V otázce číslo čtyři byly dotazovaným nabídnuty možnosti, které považují za nejdůležitější v řešení nezaměstnanosti. Téměř 75 % obyvatel odpovědělo, že by si v Táboře přálo vybudování průmyslové zóny. Svoje odpovědi zdůvodňovali snazší možnostmi najít práci a poukazovali na sousední město Písek. 5 % obyvatel by ocenilo důslednější čerpání dotací a dalších 5 % zejména podporu neziskového sektoru. Po 2 % měly otázky spolupráce s hospodářskou komorou a posílení dopravní obslužnosti. Zvýšení turistického ruchu by uvítalo 5 % tábořských občanů a posílení dopravní obslužnosti 6 % obyvatel.

Z uvedených čísel vyplývá, že tábořští občané v řešení z uvedených řešení upřednostňují především budování průmyslové zóny, jako nejlepšího prostředku s bojem proti nezaměstnanosti.

Otázka č. 5: Jaký je Váš věk?

Respondenti byli rozděleni podle věku, aby bylo z výzkumu zřetelné jejich postavení na trhu práce. Nejvíce respondentů bylo ve věku 41 - 60 let, a to 48 %. Další oslovenou skupinou byli občané ve věku 27 – 40 let. Dotazovaných v této skupině bylo 32 %. Ve věku 18 – 26 let bylo 12 % dotazovaných a 8 % bylo ve věku 60 let a více.

Otázka č. 6: Jaké je Vaše pohlaví?

Mezi dotazovanými bylo více žen než mužů. Žen bylo 65 % a mužů 35 %. Ženy byly více ochotné zodpovídat dotazy a ochotně se zapojovaly do rozhovorů.

¹⁰² Vlastní výzkum.

5.3 Shrnutí výsledků dotazníkového šetření

Z provedeného výzkumu vyplývá, že táborští občané jsou se životem v Táboře převážně spokojeni (88 %) a 50 % dotazovaných patří mezi místní rodáky. Spokojeno s politickou situací ve městě je 40 % občanů a jako důvod své spokojenosti uvádělo kvalitní informace ze strany města, dobré sociální podmínky a příjemný, kulturní život ve městě. Stejný počet dotazovaných, 40 % obyvatel uvedlo, že s politickou situací ve městě spokojeno není. 10 % obyvatel zastává názor, že radnice málo informuje, že nemají na politiku čas nebo je politické dění v Táboře nezajímá a politici funkce využívají jen ve svůj prospěch. 40 % obyvatel nahlíží na politickou situaci Tábora negativně s vyhlídkou na zlepšení a nespokojenost vyjádřilo 10 % obyvatel. Na otázku ohledně přístupu města, jakým způsobem radnice řeší nezaměstnanost, zvítězila odpověď, že město přistupuje k tomuto problému dobře a názor zastává 72 %. Výborně zakroužkovalo 10 % obyvatel. Špatně hodnotilo přístup radnice 10 % a velmi špatně 8 % respondentů. V otázce číslo čtyři měli dotazovaní uvést, které z ukazatelů by nejlépe pomohly řešit nezaměstnanost v Táboře. 75 % obyvatel by přivítalo průmyslovou zónu, 5 % získaly ukazatele důslednější čerpání dotací podpora neziskového sektoru- Posílení dopravní obslužnosti uvedlo 6 % obyvatel, zvýšení turistického ruchu 5 % obyvatel a lepší spolupráci s hospodářskou komorou uvedlo 2 % dotazovaných. Při osobním rozhovoru by občané uvítali schopnost vytvářet finanční zdroje v rozpočtu města pro rozvojové aktivity a investice do budoucna. Jedním z nejdůležitějších faktorů je pro dotazované nabídková strana na trhu práce, podnikatelská aktivity, pracovní uplatnění a přístup města k vytváření podmínek pro nové firmy. Jsou si vědomi rozvinuté podnikatelské aktivity, ale přivítali by větší a aktivnější přístup nejen vedení města ale i aparátu městského úřadu.

Poměrně zajímavým zjištěním byl fakt, že v Táboře žije část obyvatel, která se aktivně zajímá o politické dění a o politickou situaci. Jsou dobře informováni o jmenovitém vedení města, znají nejen současného starostu města, ale i předchozí politické činitele. Opakem jsou občané, kteří politickou situaci nesledují, nebo se příliš nevěnují politickým změnám a jednání městského zastupitelstva nepřikládají velkou pozornost. Nepodařilo se však zjistit, jestli jsou důvody nespokojenosti vedeny

negativními pohnutkami nebo jsou lidé se svou situací tak spokojeni, že nemají potřebu ani čas se k aktuální politické situaci v Táboře či v celé České republice vyjadřovat.

Na otázky bylo ochotno odpovídat více žen, celkem 65 %, mužů ochotných ke spolupráci bylo 35 %. Všechny respondenty bylo důležité rozdělit podle věku, aby bylo zřejmé, podle kterého kritéria změřit zkoumané společenské jevy.

Pro spokojený život ve městě je důležitá demografická struktura a vývoj počtu obyvatel, migrační a přirozená měna a věková struktura, střední délka života, úmrtnost, sociální a zdravotní služby, životní úroveň, kvalita služeb a bydlení. Uvedené ukazatele jsou tzv. schované za kladené otázky. Oslovení občané byli ochotni vyplňovat nabízenou anketu a bylo znát, že je kladené otázky zaujaly.

ZÁVĚR

Česká republika má v okruhu veřejné správy na místní úrovni tradici, která vychází z obecního zřízení z dob Rakouska. Sídelní struktura je jedním z předpokladů pro existenci velkého počtu obcí a vývoj po roce 1990 znamenal jejich další nárůst. Reforma veřejné správy v České republice se dotkla na úrovni obcí především jejich přenesené působnosti. V oblasti přenesené působnosti jsou české obce rozděleny do tří kategorií, s různými úkoly a povinnostmi. V oblasti samostatné působnosti jsou rovnoprávné, se stejným vymezením práv, povinností a rozsahu služeb, jež musí zajišťovat.

Přelomovým obdobím ve veřejné správě v České republice byla změna politického systému po roce 1989. Změna umožnila zavádění demokratických principů do obecní samosprávy a došlo k obnově obecního zřízení. Dochází též k vlivu Evropské unie, jejímž členem se Česká republika v průběhu let stala. Jako příklad lze uvést zavádění zásady subsidiarity, jež můžeme vyložit jako delegování rozhodovacích kompetencí na nejnížší možnou úroveň, která je schopná tyto kompetence plnohodnotně vykonávat. Česká republika je značně fragmentovaná, co do počtu měst a obcí. Je rozdělena do čtrnácti krajů, které vykonávají samostatné rozhodování a mají značné kompetence. Demokracie je ovšem podmíněna zájmem občanů o správu věcí veřejných a jejich postoji ke svobodě. V teoretické rovině je v práci popsán volební model a volební systém na komunální úrovni. Zmiňuje se též o volební reformě z roku 2001, která přinesla změnu ve výši uzavírací klauzule pro strany a hnutí a vysvětluje pojmy obec, zastupitelstvo, rada obce a uzavírání koalic. Zároveň se dotkneme, na jakých principech a základech stojí Evropská unie a podmínky, za jakých Česká republika do Evropské unie vstoupila a vykonávala předsednictví. Modernizace obecního zřízení a hledání efektivních modelů veřejné správy na komunální úrovni bude v České republice podle mého názoru pokračovat pod vlivem zkušenosti ze sousedních zemí, kde se mnoho kroků podařilo uskutečnit. Zdá se, že bude obnovena diskuse o zavedení přímé volby starostů v českých obcích a s tím spojené úpravy českého obecního zřízení.

Pro porovnání s komunální politikou v České republice je v bakalářské práci uveden praktický příklad Francie a Německa. Liší se od komunálního systému v České republice a původ odlišností lze nalézt v rozdílné sídelní struktuře, odlišném historickém vývoji v oblasti veřejné správy a samosprávy a v odlišném historickém vývoji vůbec. Ve Francii je pro pochopení čtenáře uvedena reforma veřejné správy. Rozdíly mezi jednotlivými zeměmi jsou v uplatňování modernizačních prvků do komunálního zřízení. Místní politika je velmi dynamická a v Evropské unii nenajdeme státní útvary s totožnou strukturou. Ve Francii vládne silný patriotismus občanů ke své obci, který byl v České republice během socialistického zřízení značně poškozen. Po roce 1989 byl obnoven a lidé se na správě chtějí podílet, což je možno vyzorovat z vyšší účasti v komunálních volbách. Francie se musela potýkat s pozdním zavedením efektivních změn, které nastaly v roce 1999 a zjednodušily systém. Starosta má ve Francii samosprávnou i delegovanou funkci a obecní rada má silné kompetence.

Dalším státem určeným ke komparaci je komunální systém v Německu. Po roce 1991, kdy došlo ke sjednocení Německa, docházelo k velkým změnám a obecní uspořádání v jednotlivých spolkových zemích je značně variabilní. Spojovacím prvkem jsou silné kompetence starosty a obecní rady. České obecní zřízení a volební pořádek se od německého liší především tím, že starosta je volen nepřímo zastupitelstvem obce. Výkonným orgánem v českém pojetí ústavnosti je rada obce. Pro názornost je uveden odlišný vývoj samosprávy v zemích bývalého západního Německa a v zemích bývalého východního Německa. Kladným příkladem pro Českou republiku může být Sasko, kde jsou využívány prvky přímé demokracie a přímá volba starostů. V Sasku se daří zajistit efektivní výkon veřejné správy a dostupnost v rozhodování občanům ve slučovaných obcích. Postavení starosty je nejsilnější v pojetí obecního zřízení, protože je volen přímo, rozdílně dlouhým obdobím starosty a rady obce. České obecní zřízení se liší od saského především tím, že starosta je volen nepřímo zastupitelstvem obce a výkonným orgánem je rada obce. Český starosta je příkladem kolegiálního lídra, což je projevem kontinuity s obecním pořádkem z doby Československé republiky před rokem 1918.

Možnost samosprávného rozhodování na komunální úrovni má pozitivní vliv na spolupráci obcí tábořského mikroregionu. V bakalářské práci je uveden příklad spolupráce Tábora, Sezimova Ústí a Plané nad Lužnicí. Města se sdružují v účelné svazky, tzv. mikroregiony, aby mohly efektivně čerpat a využívat evropské dotace a

granty. Zaměřují se především na rozvoj infrastruktury, dopravy, cestovního ruchu. Na tyto důležité oblasti jsou vynakládány nemalé finanční prostředky a vzniká mnoho projektů za účelem získání evropských dotací. Získat dotace záleží na odbornosti radnic, jak si poradí se zpracováním žádostí a prosazením svých požadavků. V tábořském regionu se nachází řada zajímavých a historických památek, které přivábí mnoho turistů a návštěvníků a je důležité investovat do oprav a nových projektů.

V závěrečné kapitole bakalářské práce je uveden konkrétní příklad samosprávné jednotky. Jedná se o jihočeské malebné město Tábor. V kapitolách o městě je uveden jeho historický vznik, příběh jeho slavného názvu, rušné doby i socialistická éra. O velký vzestup Tábora se zasadil starosta města Václav Soumar, který zde působil ve dvacátých letech 20. století. O věhlas Tábora se také zasadila významná osobnost české sociologie, Emanuel Chalupný. Jeho celý život byl spojen s rodným městem a byl aktivním občanem, který ovlivňoval nějak čas dění ve funkci místostarosty.

V současné době je Tábor moderním městem, řešící a plnící úkoly, které stávající koalice vedená starostou Jiřím Fišera, uzavřela v koaliční smlouvě. Jedná se hlavně o infrastrukturu, dopravu, životní prostředí, rozvoj a investice a cestovní ruch. Důležitým hodnotícím prvkem je srovnání nezaměstnanosti v České republice, v Bruntále a Táboře. Pro názorný příklad bylo vybrán město Bruntál, které se v současné době potýká s vysokou nezaměstnaností a v práci jsem je uvedeno jako protipól městu Tábor. Nezaměstnanost je jedna z nejdůležitějších priorit, kterou občané musí řešit a nejinak je tomu i v Táboře. Na pozadí vlastního výzkumu a zpracované ankety jsme se dotazovali tábořských občanů, abychom zjistili jejich základní socio-ekonomickou charakteristiku ve vztahu s městem, kde žijí. Autor uvádí, že sepeť občanů s městem Tábor je velmi úzká a na budoucnosti města jim velmi záleží. Výzkum ukázal, že občané mají o město, ve kterém žijí a pracují velký zájem a nejsou jim lhostejná důležitá rozhodnutí radnice.

Závěrem lze konstatovat, že komunální politika v České republice se stále vyvíjí. Vlivem okolních států postupem doby dochází k modernizačním změnám. Občané se emancipují a požadují svá práva na správu věcí veřejných. Jednou z důležitých politických priorit je zvyšování politické kultury a participace občanů na politickém dění. Pro zvolené cíle existuje mnoho nástrojů a nejdůležitějším z nich jsou pravidelná setkávání komunálních politiků s občany na aktuální městská, společenská a politická témata.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

Monografie

1 autor

1. BALÍK, S. *Komunální politika, obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. 250 s. ISBN 978-80-247-2908-4.
2. BARTÁK, K. *Průvodce Evropskou unií*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky v edičním oddělení Ústavu mezinárodních vztahů, 1993. 88 s. ISBN 80-85865-74-6.
3. EPPINK, D.-J. *Ohňostroj evropské byrokracie. Přímluva za Spojenou Evropu států*. Praha: EU Relaunch, o. s. ve spolupráci s eStat.cz, 2010. 126 s. ISBN neuvedeno
4. HOLLÄNDER, P. *Základy všeobecné státovědy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2009. 364 s. ISBN 978-80-7380-178-6.
5. MURDZA, K. *Sociologický výzkum*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s. 2010. 114 s. ISBN 978-80-86708-91-1.
6. NOVOTNÝ, J. *Tábor*. Chýnov: Vydal Jihočeský kraj a město Chýnov., 2012. 118 s. ISBN neuvedeno.
7. PECKA, E. *Sociolog Emanuel Chalupný*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s. 2007. 200 s. ISBN 978-80-86708-49-2.
8. WOKOUN, R. *Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie*. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2003. 325 s. ISBN 80-245-0517-7.

2 autoři

1. BRUNCLÍK, M., KLÍČ, Z. *Z periferie do centra Evropy. 20 let vývoje vztahu ČR k EU*. Praha: CEVRO Institut, 2009. Počet stran 199. ISBN 978-80-87125-07-6.
2. ČEJKA, M., MOŘKOVSKÁ, L. *Česká republika a Evropská unie*. Brno: Masarykova univerzita, 2002, s. 63.
3. HUBIČKOVÁ, E., VYBÍRAL, Z. *Zmizelé Čechy. Tábor*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2013. Počet stran 54. ISBN 978-80-7432-303-4.

Příspěvek ve sborníku

1. BALÍK, S. Referendum o přistoupení České republiky k Evropské unii. In FAJMON, H. (ED). *Cesta České republiky do Evropské unie*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2004. Počet stran 169. ISBN 80-7325-045-4.
2. CABADA, L. a kol. Evropa regionů. In CABADA, L. *Možnosti a limity výzkumu evropského regionalismu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. Počet stran 223. ISBN 978-80-7380-163-2.
3. CABADA, L. a kol. *Koalice a koaliční vztahy*: Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2006. Počet stran 223. ISBN 80-7380-004-7.
4. HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. Praha: Nakladatelství. C. H. Beck, vydání sedmé, 2009. Počet stran 837. ISBN 978-80-7400-049-2.
5. CHYTILEK, R., ŠEDO, J., eds. *Volební systémy*. Brno: Masarykova univerzita, 2004. Počet stran 376. ISBN 978-80-7367-548-6.
6. KLICPEROVÁ-BAKER, M., FEIERABEND, I. a kolektiv. *Demokratická kultura v České republice, Občanská kultura, étos a vlastenectví ze srovnávacího pohledu*. Praha: Academia, 2007. Počet stran 285. ISBN 978-80-200-1433-7.
7. TRÁVNÍČEK, M. Předsednictví v Radě Evropské unie a role České republiky. In ŠKOTTOVÁ, N., SOKOL, P. (eds.). *Vývoj a perspektivy Evropské unie*. Praha, 2008, s. 49-57. ISBN 978-80-86396-38-5.

8. VALEŠ, L. a kol. *Politologické aspekty veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2006. Počet stran 244. ISBN 80-7380-010-1.
9. COGAN, R. Volba zastupitelstva kraje. In MATES, P. *Reforma veřejné správy. Sborník příspěvků*. Praha: Nakladatelství ASPI, a. s. Vydání první, 2007. Počet stran 380. ISBN 978-80-7357-300-3.
10. KUBÁT, M. Volby a volební systémy. In CABADA, L., KUBÁT, M. a kol. *Úvod do studia politické vědy* Praha: EUROLEX BOHEMIA s. r. o. 2 rozšířené a doplněné vydání. 2004. Počet stran 494. ISBN80-86432-63-7.
11. ŘÍCHOVÁ, B. Západoevropské politické systémy ve světle komparativní metody. In ŘÍCHOVÁ, B. a kolektiv *Západoevropské politické systémy*. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2009. Počet stran 286. ISBN 978-80-245-1516-8.
12. ŠONKA, J. O Evropské unii bez stresu. In ŠONKA J. A KOL. *Úvod do studia politické vědy*. Praha: Nakladatelství Plot, 2004. Počet stran 159. ISBN 80-86523-32-2.
13. STRATENSCHULTE, E. D. Etapy, obsah a perspektivy evropské integrace. In ŠONKA J. A KOL *Srozumitelně o Evropské unii. K čemu je Evropská unie (a pro koho vlastně)?* Praha: Nakladatelství Plot, 2004. Počet stran 159. ISBN 80-86523-32-2.

Ostatní zdroje

1. POSTAVENÍ OBCÍ. Úplné znění zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). In *ÚZ č. 689 Obce, kraje, úředníci obcí a krajů, obecní policie*. Ostrava-Hrabůvka: Sagit, a.s., 2008. Počet stran 368. ISBN 978-80-7208-706-8.
2. DNEBOVSKÝ, M. *Územní samospráva ve Spolkové republice Německo* [online] Brno, 2008. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí bakalářské práce: Ing. Irena Opluštilová.

Elektronické zdroje

1. BALÍK, S. *Čtyři základní typy obecního uspořádání v Německu?: Debata nad jejich vzájemnou konvergencí*. Středoevropské politické studie [online]. Číslo 1, ročník IV, zima 2002 [cit. 2014-03-04]. Dostupné z WWW: <http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=57>.
2. *Bruntálský region* [online]. Bruntálsko, popis regionu [cit. 2014-02-14]. Dostupné z WWW: http://trasovnik.cz/k_morsl/bruntal/bruntal.asp.
3. *Česká republika* [online]. Státní správa a samospráva České republiky popis republiky [cit. 2013-11-28]. Dostupné z WWW: http://trasovnik.cz/k_ainfcr/statsp/statsp.asp.
4. *Česká republika a Evropská unie* [online]. Referendum o přistoupení České republiky k Evropské unii konané ve dnech 13. - 14. 6. 2003. [cit. 2014-02-01]. Dostupné z WWW: <http://www.volby.cz/pls/ref2003/re13?xjazyk=CZ>.
5. *Hodnocení českého předsednictví v Evropské unii v roce 2009* [online]. České předsednictví: vzpomínka na promarněnou příležitost. [cit. 2014-0-09]. Dostupné z WWW: <http://www.mediainfo.cz/clanky/ceske-predsednictvi-vzpominka-na-promarnenou-prilezitost/>.
6. *Hodnocení českého předsednictví v Evropské unii v roce 2009*[online]. Výsledky českého předsednictví v Radě EU. [cit. 2014-02-09]. Dostupné z WWW: http://www.eu2009.cz/assets/czech-presidency/programme-and-priorities/achievements/cz-pres_vysledky_cs_2.pdf.
7. *Komunální politika Francie* [online]. Komunální politika Francie. [cit. 2014-02-01]. Dostupné z WWW: <https://is.muni.cz/el/1423/jaro2013/POL190/um/POL190230413.pdf>. s. 25-27.
8. *Mapa České republiky* [online]. Státní správa a samospráva Česká republika, popis regionu [cit. 02-09-2014]. Dostupné z WWW: http://trasovnik.cz/k_ainfcr/k_ainfcr.asp.

9. *Mapa Evropské unie* [online]. EU a státy EU. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z WWW: <http://eu123.webnode.cz/eu-a-staty-eu/>.

10. *Mapa Jihočeského kraje* [online]. Jihočeský kraj, popis regionu [cit. 2014-02-09]. Dostupné z WWW: http://trasovnik.cz/k_jihoc/k_jihocb.gif.

11. ŠVEC, K. [online]. *Případy meziobecní spolupráce v evropských zemích: Estonsko, Finsko, Francie a Nizozemí*. In *Acta Politologica*. Internetový recenzovaný časopis. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Katedra politologie Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd, 2009.[cit. 2014-02-01]. Dostupné z WWW: http://acpo.fsv.cuni.cz/ACPOENG-16-version1-003_Svec_US_merged.pdf, s. 268-269.

12. ŠVEC, K. *Případy meziobecní spolupráce v evropských zemích: Estonsko, Finsko, Francie a Nizozemí*. In *Acta Politologica*. Internetový recenzovaný časopis. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Katedra politologie Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd, 2009. [cit. 2014-02-01]. Dostupné z WWW: <http://acpo.fsv.cuni.cz/ACPOENG-16-version1->, s. 271-271.

13. *Táborský region* [online] Tábořsko: Popis regionu. [cit. 2014-02-14]. Dostupné z WWW: http://www.trasovnik.cz/k_jihoc/tabor/tabor.asp.

14. *Volební účast v komunálních volbách ve městě Tábor v roce 2010*. [online]. Volby do zastupitelstev obcí 15.10. - 16. 10. 2010. Územní přehledy o volební účasti. [cit. 2014-02-01]. Dostupné z WWW: <http://www.volby.cz/pls/kv2010/kv51?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=8&xnumnuts=3107&xvyber=1>.

15. *Volební účast ve volbách do Senátu Parlamentu České republiky ve volebním obvodu Tábor v roce 2010*. Volby do Senátu Parlamentu ČR konané dne 15. 10. – 16. 10. 2010. Volební účast v obcích a v okrscích v 1. kole. [cit. 1. 2. 2014]. Dostupné z WWW:

<http://www.volby.cz/pls/senat/se311?xjazyk=CZ&xdatum=20101015&xobvod=13&xv=1>.

16. *Volební účast ve volbách do Senátu Parlamentu České republiky ve volebním obvodu Tábor v roce 2010*. Volby do Senátu Parlamentu ČR konané dne 15. 10. – 16. 10. 2010. Volební účast v obcích a v okrscích v 2. Kole. [cit. 2014-02-01]. Dostupné z WWW: <http://www.volby.cz/pls/senat/se311?xjazyk=CZ&xdatum=20101015&xobvod=13&xv=2>.
17. *Výpočet nezaměstnanosti* [online]. Integrovaný portál MPSV. Zaměstnanost: Upozornění na změnu metodiky [cit. 2014-3-24]. Dostupné z WWW: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat>.
18. *Výsledky hlasování v referendu o přistoupení České republiky k Evropské unii ve městě Tábor*. Referendum o přistoupení České republiky k Evropské unii konané ve dnech 13. -14. 06.2003. [cit. 2014-02-01]. Dostupné z WWW: <http://www.volby.cz/pls/ref2003/re1111?xjazyk=CZ&xnumnuts=3107&xnumnuts1=3100&xnumnuts2=0&xobec=552046&xtyp=1>.
19. *Změna metodiky při výpočtu nezaměstnanosti* [online]. Integrovaný portál MPSV. Zaměstnanost: Změna metodiky ukazatele registrované nezaměstnanosti [cit. 2014-3-24]. http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/zmena_metodiky.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Mapa samosprávného členění České republiky

Příloha č. 2 Mapa států v Evropské unii

Příloha č. 3 Mapa Francie a její samosprávné členění

Příloha č. 4 Mapa Spolkové republiky Německo s vyznačením jednotlivých spolkových zemí

Příloha č. 5 Mapa Jihočeského kraje

Příloha č. 6 Mapa Tábořského regionu

Příloha č. 7 Mapa Moravskoslezského kraje

Příloha č. 8 Mapa Bruntálského regionu

Příloha č. 9 Dotazník pro obyvatele města Tábor

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Mapa samosprávného členění České republiky¹⁰³

¹⁰³ Mapa České republiky [online].

Příloha č. 2 – Mapa států v Evropské unii¹⁰⁴

¹⁰⁴ *Mapa Evropské unie* [online]. EU a státy EU. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z WWW: <http://eu123.webnode.cz/eu-a-staty-eu/>.

Příloha č. 3 – Mapa Francie a její samosprávné členění¹⁰⁵

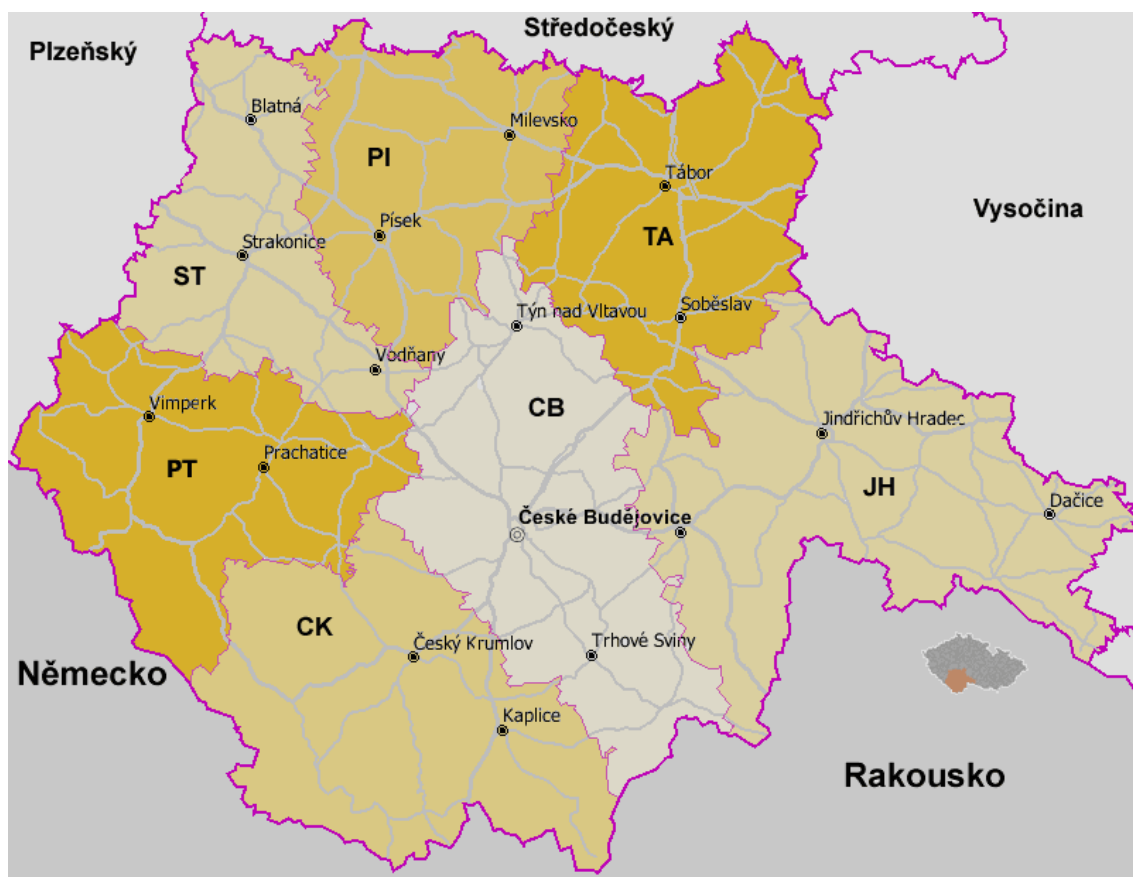
¹⁰⁵ Zdroj: *Komunální politika Francie* [online]. Komunální politika Francie [cit. 2014-02-01]. Dostupné z WWW: <https://is.muni.cz/el/1423/jaro2013/POL190/um/POL190230413.pdf>, s. 25-27.

Příloha č. 4 - Mapa Spolkové republiky Německo s členěním na spolkové země¹⁰⁶

¹⁰⁶ DNEBOVSKÝ, Michal. *Územní samospráva ve Spolkové republice Německo*. Brno, 2008. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí bakalářské práce: Ing. Irena Opluštilová.

Příloha č. 5 - Mapa Jihočeského kraje se statistickým členěním na okresy¹⁰⁷

¹⁰⁷ *Mapa Jihočeského kraje* [online]. Jihočeský kraj, popis regionu [cit. 2014-02-09]. Dostupné z WWW: http://trasovnik.cz/k_jihoc/k_jihocb.gif.

Příloha č. 6 - Mapa Táborského regionu¹⁰⁸

¹⁰⁸ *Táborský region* [online]. Táborско, popis regionu [cit. 2014-02-05] Dostupné z WWW: http://www.trasovnik.cz/k_jihoc/tabor/tabor.asp.

Příloha č. 7 – Mapa Moravskoslezského kraje¹⁰⁹

¹⁰⁹ *Bruntálský region* [online]. Moravskoslezský kraj, popis regionu [cit. 2014-02-09]. Dostupné z WWW: Web: http://trasovnik.cz/k_morsl/k_morsl.asp.

Příloha č. 8 – Mapa Bruntálského regionu¹¹⁰

¹¹⁰ *Bruntálský region* [online]. Bruntálsko, popis regionu [cit. 2014-02-14. Dostupné z WWW: http://trasovnik.cz/k_morsl/bruntal/bruntal.asp.

Příloha č. 9 Dotazník pro obyvatele města Tábor¹¹¹

Vážení občané,

v rámci výzkumu spokojenosti občanů města Tábor si Vám dovoluujeme nabídnout níže uvedenou anketu, jejíž pomocí bychom rádi znali názor na současnou úroveň města a přístup vedení města k nezaměstnanosti. Výsledky této ankety poslouží jako podklad pro zpracování závěrečné bakalářské práce studenta Vysoké školy evropských a regionálních studií, o.p.s. v Českých Budějovicích.

Děkujeme za zpracování dotazníku.

Otázka č. 1: Jste spokojeni se životem v Táboře?

1. ☐ ano, velmi	3. ☐ méně ano
2. ☐ ano	4. ☐ ne

Otázka č. 2: Jste spokojeni s politickou situací ve městě?

1. ☐ ano	3. ☐ ne, s tendencí zlepšení
2. ☐ ne	4. ☐ nezajímám se

Otázka č. 3: Jak hodnotíte přístup města k řešení nezaměstnanosti v Táboře?

1. ☐ výborně	3. ☐ špatně
2. ☐ dobře	4. ☐ velmi špatně

¹¹¹ Vlastní zpracování.

**Otázka č. 4: Jakým způsobem by mělo vedení města řešit nezaměstnanost
v Táboře**

1. posílením v živnostenské činnosti
2. budováním průmyslové zóny
3. posílením dopravní obslužnosti
4. posílením turistického ruchu
5. důslednějším čerpáním evropských dotací
6. spoluprací s hospodářskou komorou
7. podporou neziskového sektoru

Otázka č. 5: Jaký je Váš věk?

1. 18 - 26 let
2. 27 - 35 let
3. 36 - 45 let
4. 46 - 60 let
5. 61 let a více

Otázka č. 6: Jaké je Vaše pohlaví?

1. muž 2. žena